

Конгрес Українських Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua 12 квітня 2012 року № 15–16 (438-439)

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОСКРЕСНЕ УКРАЇНА!

Дорогі друзі!

Конгрес Українських Націоналістів щиро вітає Вас зі святом Воскресіння Христового!

Сьогоднішній Великдень особливий, бо саме цьогоріч ми будемо обирати новий український парламент. Незабаром ми будемо репрезентувати Україну, вперше приймаючи гостей з усього світу в часі футбольного турніру Євро-2012. Цього року святкуємо також славні ювілеї: 120-річчя від дня народження Патріарха Йосипа Сліпого, 100-річчя від дня народження Провідника ОУН, Президента АБН Ярослава Стецька, 70-річчя створення легендарної Української Повстанської Армії та славний ювілей – 20-річчя нашої рідної партії Конгресу Українських Націоналістів.

Україна здобула свою волю і державність завдяки своїм богоугодним синам і дочкам, які залишилися вірними засадам Євангелія Життя. Незважаючи на економічну та політичну кризу, в якій опинилася наша держава, будьмо переконані, що духовний фундамент суспільства є головною запорукою всестороннього відродження. Саме на глибокій релігійній свідомості будується наша національна свідомість.

Велич Христового Воскресіння полягає в тому, що Він увійшов і розвалив довготривале царство темряви, знищив смерть і гріх, зняв прокляття, відкрив рай і небо для людей. Цар і Бог світу примирив небесне і земне.

Воскреслий Христос прямує перед нами до нового неба та землі (пор. Одк. 21,1). Він живий і йде разом з нами у цей відповідальний час, даючи кожному мужність, рішучість, силу для наполегливого простування вперед. Нині визначальними для духовного зцілення українського суспільства стають приклади жертовної любові до ближнього, до свого народу й держави, досвід самостійної та послідовної політичної діяльності, чесного підприємництва, безкомпромісного захисту справедливості в парламенті, в суді, на майданах, а коли вимагають обставини – прямого протистояння насильству.

Олександр Охапкін. "Воскресіння Христове"

І ми віримо, що великодні дзвони розбудять українців від зневіри та байдужості, наповнивши душі наші мудрістю, впевненістю, волею до боротьби за нову Україну – державу вільних і гордих людей.

Тож хай світлі Пасхальні дні допоможуть нам відчути настання нового світу, відкритого через Христа, як всепереможну реальність нашого життя.

Христос Воскрес! – Воскресне Україна!

Степан БРАЦЮНЬ,
Голова Конгресу Українських Націоналістів

Дорогі друзі-ветерани УПА! Учасники національно-визвольної боротьби! Дорогий наш український народе!

Христос воскрес! Воістино воскрес! Всеукраїнське Братство ОУН-УПА вітає і поздоровляє всіх із світлими святами Воскресіння Христового!

Разом з Великоднім Воскресінням Господнім крокує ювілейна річниця нашою благословенною Україною і благовістить 70-ту річницю створення потужного народного збройного формування, аналогів якому немає у світі, – Української Повстанської Армії. Під її стяг стали кращі сини і дочки України, щоб відстояти всенародно проголошену свою рідну Українську Самостійну Соборну Державу.

Із святою вірою у її воскресний день вони безстрашно вступили в нерівний бій на два фронти з оскаженілими ворогами – гітлерівським нацизмом і московським імперіалізмом. У безвихідних ситуаціях повстанці помирали гордо, стріляючись останньою кулею, підриваючись гранатою.

У нинішніх Великодніх Дзвонах ми чуємо їхнє застереження: "Почуйте глухі! Прозрійте засліплені! Єднайтеся в боротьбі за українську Україну! Чиніть опір ворогам її Незалежності, щоб невдовзі сказати єдинодушно своє слово українського патріота-націоналіста на парламентських виборах".

Дорогі друзі – побратими! В цей знаменний ювілейний рік благаємо у великодніх молитвах зміцнення Української держави та укріплення повстанського козацького духу в молодих українців та українок, які поведуть Україну шляхом правдивого воскресіння під покровом Матері Божої.

Слава Україні! Героям Слава!

З побажаннями всім веселих та щасливих Великодніх свят

За головну Булаву ВБ ОУН-УПА
Михайло ЗЕЛЕНЧУК, голова
Світлана ДЯКУН, секретар

НАЦІОНАЛЬНИЙ КРУГЛИЙ СТІЛ

МІСІЯ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ ТА ВІЛЬНИХ ЛЮДЕЙ УКРАЇНИ

П'ятого квітня в Києві відбулася довгоочікувана подія, з якою тисячі українців пов'язують сподівання на те, що вона започаткує дорогу, по якій Україна, нехай довго і в муках, а таки вийде з потопу – національної ганьби, розбрату, приниження. В Українському домі розпочав роботу Національний круглий стіл "Місія інтелігенції та вільних людей в Україні", який скликали учасники ініціативної групи "Першого грудня", створеної в двадцяту річницю доленосного референдуму. Шановані в Україні та поза її межами інтелектуали В'ячеслав Брюховецький, Богдан Гаврилишин, Володимир Ґорбулін, Кардинал Любомир Ґузар, Іван Дзюба, Мирослав Маринович, Євген Сверстюк, Вадим Скуратівський та Ігор Юхновський запропонували шляхом обміну думками і дискусій між компетентними людьми виробити певні рекомендації суспільству, які базуватимуться на загальнолюдських цінностях.

Головуючий Іван Дзюба зазначив: "Національний круглий стіл має бути перманентним, проводитися двічі-тричі на рік, а в перервах між ними працюватимуть експертні групи. Йдеться про створення постійно відкритої публічної арени для обміну думками...Ким і в якій державі хочемо жити? Відповідь дає девіз цього круглого столу і можливих наступних: "Вільна людина у вільній країні". А нинішня програма конкретизована у формулі: "Місія інтелігенції та вільних людей України".

Крім ініціативної групи, до участі в круглому столі були запрошені понад 80 осіб з числа відомих журналістів, громадських діячів, науковців – представників інтелігенції, спроможних усвідомити власну місію щодо об'єднання суспільства для його подальшого поступу. За одностайною згодою Оргкомітету НКС має принципово позапартійний характер і на нього не були запрошені ні представники влади, ні керівники політичних партій, ні народні депутати чи політичні діячі.

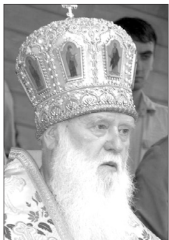
Вступне слово виголосив Іван Дзюба, а десятихвилинні доповіді – Мирослав Попович, Євген Серстюк, Мирослав Маринович і Кардинал Любомир Ґузар. Далі учасники круглого столу працювали у секціях. За підсумками секційної роботи внесені пропозиції до основного документу НКС під назвою "Запрошення до суспільного діалогу", а також Хартії вільної людини. Після Великодніх свят ці документи будуть остаточно доопрацьовані.

Тижневик "Нація і держава", який висвітлює Ініціативу "Першого грудня" від початку її народження, оприлюднить підсумкові документи Національного круглого столу. Із текстами промов трьох його доповідачів наші читачі можуть ознайомитися вже сьогодні на сторінках 6–7.

Ольга ДМИТРЕНКО

Дорогі читачі! Продовжується передплата на газету "Нація і держава" на 2012 рік. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2012 рік. Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 6,01 грн., на 3 місяці – 18,03 грн., на 6 місяців – 36,06 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

ПАСХАЛЬНЕ ПОСЛАННЯ

Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета

Преосвященним архипастирям, боголюбивим пастирям, чесному чернецтву та всім вірним Української Православної Церкви Київського Патріархату

Дорогі браття і сестри!
ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Найбільшим злом, яке існує у світі, є смерть. Люди помирають не тому, що життя для них стає тяжким, а тому, що через гріх першої людини, Адама, смерть увійшла в їхню природу. Людина не хоче помирати навіть тоді, коли тяжко хворіє і через старість стає непрацездатною. Чому вона не хоче помирати? Тому що її природа створена Богом для життя вічного. Будучи свобідною, людина обрала не життя, а смерть: через гріх Адама смерть пошкодила людську природу, яку оновити людина не могла. Не могли цього зробити й ангели, оскільки людську природу створили не вони. Людину створив Бог! Тому оновити, а це значить подолати в людській природі смерть, міг тільки її Творець, тобто Бог.

Зі Свого чоловіколюбства Син Божий втілився, став людиною, постраждав на хресті, помер і на третій день воскрес – і таким чином подолав смерть у людській природі. Якби Син Божий не втілився і не став людиною, Він би не помер; а якби не помер, то і не воскрес і не переміг би смерть у людській природі. А це означає, що смерть продовжувала б панувати над родом людським.

Сьогодні ми святкуємо "смерті умертвіння… іншого, вічного життя початок…" (7 пісня Пасхального канону). В пасхальні дні у храмах за богослужінням постійно звучать слова "Христос Воскрес!", на які відповідаємо: "Воістину Воскрес!". Якщо в когось немає віри у Воскресіння Христове, то навіщо відповідати "Воістину Воскрес!"? Не треба говорити неправди!

Чому ми радіємо?! Адже воскрес Христос, а не ми. В тому то й справа, що воскресіння Христове безпосередньо стосується кожного з нас. Як через тілесного родоначальника людства Адама, який ввів у людську природу смерть, підкорилися закону смерті всі люди, з'єднані з ним через тілесне народження, – так у духовному родоначальнику Ісусові Христі воскреснуть всі, духовно відроджені Ним, з'єднані з Ним вірою (див. 1 Кор. 15: 20-22, 47–48). Те, що відбулося з Адамом, перейшло на весь людський рід. Тому те, що сталося з Ісусом Христом, у свій час звершиться над усім людством.

Підсвідомо ми радіємо тому, що Син Божий Господь наш Ісус Христос оновив нашу занепалу природу, а це означає, що ми воскреснемо тілами для життя вічного. Померлі продовжують існувати душею, оскільки вона створена безсмертною за своєю природою. Але, живучи на землі, людина чинить добро чи зло не тільки душею, а й тілом, – тому тіло також повинно або блаженствувати, або страждати у вічності, відповідно до того, яким було проваджене життя на землі. Тому нас не повинно турбувати питання: воскреснемо ми чи ні. Якщо Бог сказав: воскреснуть усі люди, – значить, так і станеться. Воскресне кожна людина, незалежно від того, вірить вона в це чи не вірить. Загальне воскресіння залежить не від людини, а від Бога, від Його всемогутності. Спаситель наш Ісус Христос твердо обіцяв: "…Я живу, і ви будете жити" (Ін. 14: 19).

Переважна більшість людей не думає про вічне життя, про воскресіння. Вони присвячують себе тимчасовому, земному, забуваючи про своє вічне призначення. Апостол Павло ясно говорить: "Невже не знаєте, що неправедники Царства Божого не успадкують? Не обманюйте себе: ні блудники, ні ідолослужителі (а ті, що поклоняються мамоні, тобто багатству, також є ідолослужителями. – П. Ф.), ні перелюбники… ні злодії, ні лихварі, ні п'яниці, ні хижаки – Царства Божого не успадкують" (1 Кор. 6: 9-10). Але правдиві християни, які є такими не по назві, а по суті, готуються до вічного життя. Серед мінливого земного життя воскресіння Христове дарує душі християнина велику втіху і відраду.

Воскресіння Христове дарувало нам віру, сильнішу за земні страждання. Воно дає нам силу перемагати їх, бо радість Воскресіння Христового для всіх християн є джерелом світла, миру, любові, мужності й сили.

У ці пасхальні дні сердечно вітаю вас, преосвященні архіпастирі, боголюбиві пастирі, чесне чернецтво, дорогі браття і сестри, зі святом світлого Воскресіння Христового. Поздоровляю з Пасхою Христовою Президента України Віктора Януковича, Український уряд, Верховну Раду, Збройні сили України, всіх християн України і весь український народ. Сердечно вітаю всіх українців у Європі та Азії, в Канаді, в Америці та Австралії.

Нехай оновить воскреслий Господь Ісус Христос наші духовні й тілесні сили на добрі діла для блага нашої Української держави та українського народу.

Нехай Христос Спаситель приведе Українське Православ'я до єдиної Помісної Української Православної Церкви. Йому слава і поклоніння на віки віків.

Воістину Христос Воскрес!

ФІЛАРЕТ,
Патріарх Київський
і всієї Руси-України.
Пасха Христова,
2012 рік, м. Київ

ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ

Блаженнішого Святослава

Високопреосвященним і Преосвященним Владикам, всесвітлішим, всечеснішим і преподобним отцям, преподобним ченцям і черницям, дорогим у Христі мирянам Української Греко-Католицької Церкви

Христос воскрес!
"*Небеса достойно нехай веселяться, земля ж нехай радіє, нехай же святкує увесь видимий світ і невидимий, Христос бо воскрес – радість вічна!*"
Воскресна Утреня, Канон Пасхи

У цей урочистий день Воскресіння Христового Його Церква, сповнена небесним світлом, оспівує Господа, який переможно виходить із запечатаного гробу. "Світло світить у темряві, і не пойняла його темрява", – проголошує у цю пасхальну ніч євангелист Іван (Ів. 1, 5). Як темрява не може зупинити чи обмежити світла, так само смерть і гріб не змогли втримати Джерело життя – нашого Спасителя, який наповняє сьогодні Всесвіт своїм світлом і своєю благодаттю.

"*Небеса достойно нехай веселяться, земля ж нехай радіє!*"

Сьогодні радість і веселість об'єднує небо і землю в єдину пасхальну Літургію, в якій звучать і наші великодні піснеспіви. У своєму воскресінні Спаситель, який перемагає смерть, повертає єдність душі й тіла людській істоті, а разом із цим збирає воєдино все видиме і невидиме створіння, що було відчужене між собою через гріх людини. Гріх є найбільшим нещастям людини, бо позбавляє її приязні з Богом, вносить поділ і розбрат у суспільство, завдає страждань всьому створенному. Про це свідчить святий Павло, коли в Посланні до римлян каже: "Очікуючи визволення від рабства тління, на свободу слави дітей Божих… усе створіння понині стогне і разом страждає у тяжких муках" (пор. Рим. 8, 21-22). Воскреслий Христос сьогодні приносить дітям Божим довгоочікувану свободу, а разом з ними єднає в одне ціле весь Усесвіт. Ось чому цього дня небеса та земля разом достойно радіють і веселяться! Своїм переможним виходом із гробу Господь усуває всі перепони до єдності Всесвіту зі своїм Творцем. Виходячи з Аду, він ламає ворота смерті – те, що відділяло людину від Джерела життя, її Творця, і сповнює її безсмертям.

Сьогодні з нами "*нехай же святкує увесь видимий світ і невидимий*"*!*

Змістом і глибинною основою пасхальних святкувань є спільне переживання єдності всього світу в Христі. У цьогорічному святкуванні Пасхи Господньої ми, вірні Української Греко-Католицької Церкви, покликані ще і ще раз відкрити для себе воскреслого Христа як непорушного каменя єдності нашого народу. Святкуючи сьогодні перемогу нашого Спасителя над смертю, зруйнуймо світлом Його воскресіння всі поділи і ворожнечі, видимі й невидимі, які розбивають наше суспільство в його громадському та церковному житті. Божественний Спаситель попереджає нас: "Кожне царство, розділене в собі, запустіє" (Мт. 12, 25). Воскреслий Христос у своєму тілі подолав протистояння, незгоди і суперечності, які загрожують людині, окремим народам і всьому людству. Він і нашому українському народові прагне принести мир і поєднання. Однак ми мусимо відкрити свої руки, щоб прийняти цей дар із рук воскреслого Спасителя. Відкрити руки означає: позбутися власних амбіцій, самолюбства, користолюбства; поставити добро народу понад власні інтереси чи інтереси політичних партій; бути готовим вийти назустріч ближньому там, де йдеться про загальне благо. Осяяна світлом Христового воскресіння віруюча людина не може дивитися на іншу людину через призму ненависті чи помсти, вона готова пробачити навіть ворогові і примиритися з ним. Хто не здатний до прощення, той не зрозумів того великого послання, яке приносить нам Спаситель із гробу – послання єдності та миру. Увесь видимий і невидимий світ сьогодні навчає нас, що неможливо пережити всю повноту великодньої радості, живучи в полоні власної відокремленості: особистої, національної чи навіть політичної. Наше пасхальне побажання – щоб як у єдності й мирі Христовому святкує сьогодні все видиме й невидиме, так само щоб у мирі та єдності скріпився сьогодні благодаттю та життям Воскреслого весь український світ!

"*Христос бо воскрес – радість вічна!*"

Цьогорічний Великдень ми переживаємо, вдивляючись у невмирущу постать слуги Божого Патріарха Йосифа (Сліпого). Він, як незламний етнарх – батько нашого народу, не пішов на компроміс із злом і тому об'єднав у своїй постаті різні середовища українського світу: в'язнів сталінських концтаборів, вірних переслідуваної "мовчазної" Церкви та всіх українців "у розсіянні сущих", які, за дивним Божим промислом, принесли нашу Церкву в різні континенти Земної кулі. Його визволення із ув'язнення близько півстоліття тому подібно до переможного виходу воскреслого Христа із гробової темниці, промінням пасхальної радості освітило, пробудило і зібрало воєдино весь український світ. У його особі ми сьогодні бачимо, що жодні людські перепони та військові кордони не здатні стримати всеохопну та об'єднавчу могутність вічної радості Христа, якою живе і зростає Його воскресла Церква.

Дорогі у Христі! У цей світлий празник Воскресіння Христового хочу завітати із пасхальним привітом до оселі кожного з вас. Нехай слова найдавнішої апостольської проповіді "Христос воскрес!" залунають сьогодні всюди, де б'ється українське серце, та покличуть його до радості та єдності із своїм братом і сестрою. Поділімося нині свяченим з усіма, хто потребує, та донесімо цю радість до кожного, хто сумує. Нехай світло Христа, який переможно виходить із гробу, просвітить кожного з нас, дасть силу та впевненість, змінить у вірі, надії, любові та дарує свій мир.

Христос воскрес!

СВЯТОСЛАВ
Дано в Києві, при Патріаршому
соборі Воскресіння Христового,
3 квітня/31 березня 2012 року Божого

ДОБРА СПРАВА

ЩОРОКУ – НА ТОЛОКУ

П'ятого квітня активісти Тернопільської міської організації Конгресу Українських Націоналістів провели передвеликодню толоку на Микулинецькому кладовищі міста.

Члени Конгресу впорядкували поховання жертв сталінських репресій 1939–1941 років, могилу останнього командира тертьої військової округи УПА-Захід полковника Омеляна Польового "Остапа" та могилу командира Генерального штабу УНР генерала Євгена Мешковського.

Голова Тернопільської міської організації Конгресу Володимир Ткач розповідає, що на такі толоки націоналісти збираються щороку, аби віддати шану українським героям. Адже стан місць поховань героїв, що полягли за волю України, свідчить про моральний стан українського суспільства.

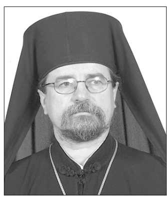
"Поки жива пам'ять про наших героїв, поки жива наша вдячність за їхній героїчний чин, доти живі ті ідеали, за які вони боролись і полягли", – переконаний Володимир Ткач.

Прес-служба КУН

Наші корпункти

Вінниця	В'ячеслав Березовський	(067) 258-55-71
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 758-31-13
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-33-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Тернопіль	Білах Іван	(8050) 339-56-12
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ

архиєпископа Харківського і Полтавського Ігоря

всечесному священству й усім вірним Харківсько-Полтавської єпархії Української Автокефальної Православної Церкви

Всечесні Отці!
Дорогі Брати і Сестри!

Ці весняні великодні дні обдаровують нас незабутнім переживанням яскравого сонячного світла, що проймає все довкола. Пасхальний канон представляє нам Господа Ісуса Христа, "*неприступним світлом воскресіння осяяного*" (пісня 1), і сповіщає: "*Нині все наповнилося світлом, небо й земля, і глибини підземнії*" (пісня 3). Через воскреслого Спасителя ми повертаємося до чистоти величного початку буття матеріяльного світу, позначеного словом Творця: "*Хай станеться світло!*" (Бут. 1:3). Це передвічне Слово й стало Тілом в Ісусі Христі, Сині Божому, "*Світлі, що в темряві світить, і темрява не обгорнула Його*" (Ін. 1:5).

Словом Божим створено увесь видимий і невидимий світ. І коли цей світ поринув у пітьму гріха, в ньому засяяло Втілене Слово, відкривши перед людством перспективу повернення в Небесну Вітчизну. В країну світла, куди веде нас воскреслий Спаситель.

Створивши нас Своїм Словом, Небесний Отець кличе людство до спасіння тим самим Словом, непідвладним темряві світу. Словом "доброї новини", Євангелія. Це Слово Боже, Ісус Христос, засвідчує Свою свободу від влади пітьми перемогою над найпотужнішою зброєю темряви – смертю. Через власне воскресіння з мертвих Він відкриває перед кожним із нас двері воскресіння, двері до вічного життя.

Але Господь чекає від нас діяльного простування цим шляхом. Називаючи Своїх учнів "*світлом для світу*" (Мт. 5:14), Він сподівається, що їхнє світло *світитиме перед людьми* (Мт. 5:16). Іншими словами, наші побожні вчинки, справи милосердя, проповідь Євангелія кожним нашим словом і кожною справою мають стати променями, що долучаються до світла Христової присутности в світі, і розганяти морок зла, насильства, несправедливости.

Часом цей морок здається нам непроникним. Досить вийти на вулицю й відчути на собі холодні, відчужені погляди заклопотаних співвітчизників. Або поринути в штовханину метро чи в світ ризикованих перегонів, влаштовуваних амбітними водіями на дорогах. Нам тьмянішає в очах від хамства чиновників, продавців, провідників. Українські телеканали занурюють глядача у вічний присмерк кримінального світу. Дії ж урядовців і законодавців часом здаються спробами обернути на цей присмерковий світ наше повсякдення. Трагедія миколаївської жертви ґвалтівників з усією жорстокістю показала, до яких глибин може дійти падіння людської істоти, коли такий деформований образ світу опановує її свідомість.

Світло Христового воскресіння дається кожному з нас не лише для того, аби світ розвиднівся в наших очах. Господь бачить у християнинові світильник, що сам загоряється вогнем правди й осяває довкілля. Нашим світлом стають турбота про ближнього, повага до його гідності, чемність у стосунках з людьми, твердість у захисті справедливості, вірність своєму народові, його мові й культурній традиції, чистота особистої моралі. Ми уподібнюємося Сонцеві правди Христу, коли даруємо ближньому свою доброту. Ілюзорність тотальної влади темряви християнин доводить творенням цивілізації любові й справедливості, утвердженням її цінностей у світі інформаційних мереж, у мистецьких творах, наукових дослідженнях, політичних дискусіях. Коли ж протистояння силам зла вимагає енергійних зусиль, згадаймо, як Христос роз'яснював учням: "*Я не мир принести прийшов, а меча*" (Мт. 10:34). І відблиск цього духовного меча, досвід активної боротьби зі злом також здатен стати променем, котрий розганяє владу пітьми.

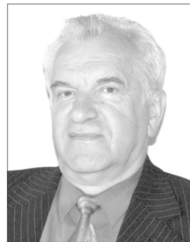
Хай же світло Христового воскресіння повною мірою переллється в сяйво наших повсякденних справ, аби кожен із нас відчув, як розступається й тане морок гріховної ночі, як відкривається у відблисках пасхального проміння справжній, реальний, справедливий і добрий світ, виведений із небуття Господнім словом: "*Хай станеться світло!*" (Бут. 1:3).

Христос воскрес! – Воістину воскрес!

† Ігор,
архиєпископ Харківський і Полтавський
Пасха Христова р.Б.2012

ЮВІЛЕЙ

ВІТАЄМО БОГДАНА БОРОВИЧА ІЗ 65-ЛІТТЯМ!

11 квітня свій 65-літній ювілей відзначає голова Івано-Франківської обласної організації Конгресу Українських Націоналістів Богдан Борович.

Міський голова Івано-Франківська у 1994–1998 роках, активний учасник історико-просвітницького товариства "Меморіал", один із очільників обласного об'єднання Всеукраїнського товариства "Просвіта", провідник Івано-Франківської обласної організації Конгресу Українських Націоналістів, Богдан Борович упродовж усього свого життя, на всіх обіймани громадських, політичних, державних посадах жертовно працює на розбудову могутньої Української держави.

Завдяки його невтомній та наполегливій праці на Івано-Франківщині відновлюється історична пам'ять українців, відкриваються досі не досліджені трагічні сторінки нашої історії, належним чином пошановуються жертви тоталітарних режимів.

Як голова Івано-Франківської обласної організації Конгресу, Богдан Борович дбає про впровадження ідеалів українського націоналізму в сучасну політику. Як справжній націоналіст, він не тільки декларує високі ідеали, але й утверджує їх своєю подвижницькою працею на ниві українського державотворення.

Від імені Конгресу Українських Націоналістів сердечно вітаємо Вас, друже Богдане, із 65-літтям! Зичимо міцного, козацького здоров'я, довгих років життя, родинного щастя, поваги від людей і визнання державою Ваших заслуг.

Нехай Господь Бог дарує Вам Свою благодатну допомогу у Ваших добрих справах в ім'я України!

З роси і води Вам!

З повагою,
Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан БРАЦЮНЬ

ПРЕЗЕНТАЦІЯ

ВНЕСОК У ПОПУЛЯРИЗАЦІЮ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ

Четвертого квітня 2012 року у Національному музеї ім. Тараса Шевченка в Києві презентували поетичний альбом під назвою "Аудіоантологія української поезії". У презентації взяв участь голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь.

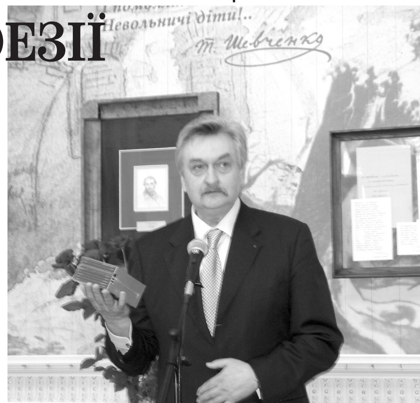
До альбому увійшли дев'ять дисків із записами творів видатних українських поетів – Тараса Шевченка, Івана Франка, Павла Тичини, Олександра Олеся, Володимира Сосюри, Василя Симоненка, Миколи Вінграновського, Леоніда Кисельова, Бориса Олійника, Івана Драча, Василя Стуса, Ігоря Римарука, Василя Ґерасим'юка. Всі твори начитав народний артист України Олександр Биструшкін *(див. світлину)*. В антології підбитий підсумок його 10-річної роботи як режисера і виконавця записів. Більшість поезій покладені на музику українських композиторів.

Вступ до аудіозбірок робили такі особистості, як поет Борис Олійник, академік Микола Жулинський, літературознавець Сергій Кальченко, поет Іван Драч, літературознавець Дмитро Стус, поет Павло Вольвач, письменник Юрій Андрухович.

Коментуючи вихід альбому, голова Конгресу Степан Брацюнь зазначив непересічність цієї події, адже даний проект є першою антологією української поезії в аудіо варіанті. Заслуговують поваги меценати, ті, хто готував альбом, за важливу працю у поширенні духовномо-моральних цінностей в українському суспільстві, а особливо важливо, що весь наклад альбому надійде у сільські бібліотеки, підкреслив Степан Брацюнь.

"Аудіоантологія української поезії" вийшла у світ за підтримки Президентського фонду Леоніда Кучми "Україна".

В презентації альбому також взяли участь другий Президент України Леонід Кучма, Предстоятель УПЦ КП Філарет, Посол Німеччини в Україні Ганс-Юрген Гамзьот, академіки НАН України Іван Дзюба та Петро Толочко, директор Інституту Української мови НАНУ Павло Гриценко, Герой України Мирослав Вантух, лідер партії "УДАР" Віталій Кличко та інші відомі культурні та громадські діячі.

Світлина Аліма Павленка

ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ ПОСТІЙНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ПРАВОСЛАВНИХ ЄПИСКОПІВ ПОЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ

Всечесному Духовенству, у Христі Дияконству, Преподобному Монашеству і Побожним Мирянам Української Православної Церкви Поза Межами України і на Рідних Землях

Христос Воскрес!
Христос Воскрес!
Христос Воскрес!

Дорогі Улюблені Брати і Сестри у Христі Ісусі!

Вітаємо Вас з всерадісним і найважнішим святом, Світлим Воскресінням нашого Господа, Ісуса Христа.

Воскресіння Христове — вершина наших сподівань та надій, сповнення Господніх обіцянок і початок оновленого життя в Господі Ісусі.

Воскресіння Христове — непорушима основа, на якій поставлена Його Церква, що кличе всіх до спасіння і проповідує вічне життя після смерті. "Та нині Христос воскрес із мертвих, – первісток серед покійних." (I Кор.15:16)

Якраз цю основу вороги Христа і Його Церкви старалися розхитати і розбити протягом історії, бо добре знали, що без Воскресіння Божественний Христос вже не божественний і тим зведений до смертного пророка, учителя, зцілителя. Св. Павло пише до Коринтян, "Коли ж бо Христос не воскрес, то проповідь наша даремна, даремна також віра ваша." (I Кор. 15:14)

Тому, що Христос воскрес із мертвих, вірні мають натхнення і духовну силу змагатися з ворогами Бога – з вовками серед овець, які сіють неспокій серед Церкви, які нападають на вчення Христове, ніби воно недоречне перед осягненнями модерної науки, технології, філософії, або перед викликами сучасних суспільних питань і відносної моралі.

Тому, що Христос воскрес із мертвих, ми слухаємо Його наказів, "Ідіть по цілому світові, та всьому створінню Євангелію проповідуйте!" (Мк. 16:15). Це ж невіруючі кажуть, що ця або та країна ніколи не буде православною.

Тому, що Христос воскрес із мертвих, ми визнаємо Його авторитет і покоряємося правдам, котрі Він передав нам через Святих Апостолів і їх єпископів-наслідників, і вважаємо їх вищими за філософські міркування тих, котрі кажуть: "Ми більші за Христа".

Після розп'яття на Голгофі учні Господні перебували у великому смутку і в почуттях безнадійності. Тоді Воскреслий Христос з'явився серед них, подаючи їм нову надію й перемогу. Він і сьогодні приходить до нас, даруючи нам воскресіння і нове життя понад нашими уявами. Де розпука і розчарування царюють в житті, туди Христос приносить нове життя, наповнене новим змістом і новою радістю.

Вітаймо, брати і сестри, "Цей урочистий і святий день, єдиний, днів Цар і Господь, свято із свят, і торжество із торжеств, і в цей день хвалімо Христа по віки!" (Великодня Утреня, Ірмос 8)

Нехай же цей день буде новим початком у наших відношеннях з Богом, з нашою родиною, з нашою церквою і суспільством.

З цією новою радістю ми вітаємо всіх Вас, розсіяних по цілому світі, й в Україні. Нехай Воскреслий Христос завжди буде з вами. Нехай же ж Він буде постійним джерелом нашого єднання, і нехай Він провадить нами в нашому спільному майбутті тут, на землі, й на шляху до вічного життя на небесах.

Христос Воскрес! Воістину Воскрес!
Пасха 2012 р.Б.

З архипастирським благословенням,
+Константин, Митрополит Української Православної Церкви в США і в Діаспорі;
+Юрій, Митрополит Української Православної Церкви в Канаді;
+Антоній, Архиєпископ Української Православної Церкви в США;
+Іоан, Архиєпископ Української Православної Церкви в Діаспорі;
+Єремія, Архиєпископ Південно-Американської Єпархії Української Православної Церкви;
+Іларіон, Єпископ Української Православної Церкви в Канаді;
+Андрій, Єпископ Української Православної Церкви в Канаді;
+Даниїл, Єпископ Української Православної Церкви в США

ІНТЕРВ'Ю

СКАРБ, ЯКИМ СЛІД ПОДІЛИТИСЯ

Їхала в Старий Самбір на зустріч з головою районної та членом проводу Львівської обласної організації Конгресу Українських Націоналістів Володимиром Васютою. Та й думала собі дорогою: як бракує нашій молоді житейського гарту, сили духу і волі, щоб зрівнятися зі старшим поколінням. І як їй пощастило, що є ще в кого вчитися, набиратися мудрості й досвіду.

Пана Володимира зустріла в лікарні – серце прихопило. Лікарі заборонили вставати. Однак, спокій йому, здається, навіть не сниться. Він завжди в оточенні людей: діти, родичі, знайомі, члени організації – всім потрібне його мудре слово, його порада. Найчастіше провідати свого лідера приходять кунівці. В крихітну палату, де, крім нього, лікується ще двоє пацієнтів, вони приносять з собою гарний настрій, щирі слова підтримки, а головне – не дають йому збитися з життєвого ритму, змушують пам'ятати і вірити: він дуже потрібний людям. Ледве втиснувшись у паузу між візитами, починаю розмову:

– Розкажіть трохи про себе, пане Володимире, згадайте молодість…

– А що її згадувати, – *посміхається,* – вона й тепер зі мною. Щоправда, тіло вже не хоче бути таким спритним і гнучким, як колись. А душа… Ніби й не було тих літ. І 1956 рік пригадую собі, як нині. Якраз закінчував лісотехнічний інститут. Час був – самі знаєте… Репресивна машина працювала на повну потужність. Я десь дозволив собі кілька неласкавих слів на адресу радянської влади. В результаті "за антирадянську пропаганду й агітацію" опинився в мордовських таборах. Засудили на вісім років тюремного ув'язнення і п'ять років висилки. Я мав тоді 21 рік. І ще не знав, що мені в житті дуже пощастило. Пощастило, незважаючи на всі біди й тортури, які довелося пережити: я сидів разом з людьми, які згодом стали легендами національно-визвольного руху. Це Михайло Степаняк, доктор права, поет Леонід Дністровий-Боднар, композитор Василь Барвінський, Юрій Шухевич, Михайло Зеленчук, який відсидів 18 років, а нині – голова Всеукраїнського братства ОУН-УПА, Дмитро Верхоляк – сьогодні член Головної булави Братства ОУН-УПА. З наших країв у таборах було багато молодих хлопців. Серед них – наймолодший політв'язень Володимир Скиба. Йому було заледве 17 років. Тільки непохитна віра у важливість справи, яку робив, віра в Україну і любов до неї допомогли юнакові вижити. Зараз він проживає в селі Воютичі Самбірського району. А Михайло Вітер був трохи старшим, мав аж… 20 літ. Але бачили б ви, які то були безстрашні й активні хлопці! Вони ще й зараз не здають позицій. Михайло – активний член КУНу в Комарно на Городоччині. Світлу пам'ять залишили по собі уродженець села Іванів нашого району Микола Гаврик, Григорій Петрівський, який працював у військовій жандармерії УПА, Осип Голубець, який 24 роки карався в неволі, останні роки життя проживав у селі Тернава Старосамбірського району. Власне через спілкування з ними та ще з багатьма іншими я виробив у своїй душі такий духовний скарб, якому навіть не можливо скласти ціну. Ним можна тільки ділитися з іншими, причому, дуже щедро, бо чим більше роздаєш його людям, тим більше прибуває.

– Багато наших людей, цвіту нації, винищила більшовицька система. Однак, навіть її "гвинтики" не могли передбачити, що тюрми, концентраційні табори перетворяться на цілі університети для багатьох молодих людей, які, перебувши усі митарства, гартувалися так, що вже ніщо не могло їх ні зламати, ні налякати. Тюрми ставали для них справжніми університетами, де вони вивчали історію, політологію, філософію, а саме життя було найкращою практикою. Ні вища партійна школа, ні так званий університет марксизму-ленінізму, ні політгуртки, покликані готувати цілу армію пропагандистів і агітаторів, не могли зрівнятися в якості підготовки таких кадрів з тюремними університетами.

– Маєте рацію.

– Ви відбули покарання до кінця?

– На щастя, ні. В 1960-му році, в час "відлиги", мене випустили. То й справді була лише відлига, бо дуже швидко знов почало "замерзати" – не давали працювати навіть на рядових посадах, виганяли з роботи…

– Пане Володимире, як ви бачите роль Конгресу Українських Націоналістів у наш час? Адже період боротьби за незалежну державу минув.

– Насправді боротьба тільки починається. Україна наразі здобула лише зовнішню незалежність, та й то відносну. До незалежності внутрішньої, тобто до справжньої демократії, ще далеко. Адже відомо, що найважче – здобути внутрішню свободу, подолати раба в собі. І це повинен зробити кожен.

– Нація, яка не працює над собою, може жорстоко за це поплатитися.

– Україна пожинає плоди такої байдужості. Пригадуєте, на початку дев'яностих років минулого століття, після першої демократичної революції саме КУН був тим стрижнем, навколо якого об'єднався народ. Йшлося перед усім про ідеали, які були близькі старому й малому: патріотизм, беззастережна любов до Батьківщини, готовність навіть померти за неї. Згадаймо хоча б студентів, які голодували у Києві! Одне слово: Україна понад усе! Що маємо тепер? Можемо називати багато чинників, як допровадили до такого стану, але мусимо мати мужність зізнатися, що в цьому є і вина кожного з нас. Бо розслабилися, бо зневірилися, бо заспокоїлися, бо дозволили… Згадайте, яка то була перемога, коли на трибуну Верховної Ради вийшла Слава Стецько, народний депутат України! Пам'ятаю, як побачив її вперше, познайомився. Було це на початку дев'яностих, коли пані Слава приїхала в Україну. Ця жінка справляла на всіх дуже сильне враження: шляхетністю, інтелектом, вмінням стати на рівень співрозмовника, який був значно нижчим від неї за освітою, вихованням, і не образити його при цьому. А яким була дипломатом, скільки іноземних мов знала!

– Прикро, що тепер деякі ревізори від історії кидають тінь на її пам'ять. Пані Слава не заслужила цього ні як людина, ні як політик, громадський діяч!

– Ви, може, маєте на увазі ту передачку телестудії ZIK, яку вони показали людям на ніч, як страшну байку перед сном? Дайте спокій! Та з того горобці сміються! Воно не варте навіть згадки! Звичайна передвиборна агітація, ще й брудна. Та ж то вже не раз нас на такі мульки лапають! Всі сценарії на одне копито, аби лиш людей посварити і відволікти увагу від найголовнішого. Сіяли вже міжконфесійну ворожнечу, розбрат між Сходом і Заходом. Ну, купилися деякі люди, і що з того вийшло?! Тепер, чую, поливають брудом людей, які мають справжні заслуги перед Батьківщиною, а не куплені брязкальця-нагороди. Ще якісь "прикоритники" піднімають на щит імена політв'язнів і, ніби захищаючи їх, лементують, що… їх мало би бути більше. Чекайте, а як других посадять, то перших… звільнять? Певне, що ні. То на чий млин вода ллється? Кому насправді широка вулиця мориться, коли всіх пересадять? Та ж ті питання, навіть не потребують відповіді. І так все ясно! І чим ближче до осені, тим більше "ідей" буде з'являтися. Ви питаєте мене про роль КУНу. Виховувати патріотизм! Роз'яснювати! Будити свідомість, пам'ять і совість! Ось наша роль. І підтримувати людей, здатних збудувати державу. Кожний має внести свою лепту: працею, розумом, грішми, хто чим може, хто на що здатний, – все покласти на вівтар її розбудови. Ви думаєте, чому зараз так кваплятся очорнити всіх, хто намагається щось зробити для рідного народу, рідного краю? А щоб ніхто не хотів робити! Маємо бути вище того. І робити свою справу.

– Чи велика районна організація КУНу в Старому Самборі?

– Понад три сотні осіб. Крім того маємо кільканадцять тисяч симпатиків. Бо що там казати, всі галичани є патріотами своєї держави. Я вірю в них.

– Як вам вдається спілкуватися з такою широкою аудиторією?

– Ми проводимо дуже багато різних заходів, на які приходить багато людей. Через пресу. В цьому велика заслуга мого заступника Ігоря Макара, редактора газети "Прикарпаття".

– Чи приділяєте увагу підростаючому поколінню, молоді?

– Аякже. В нас є молодіжна референтура, до якої входять молоді люди віком від 18 до 24 років. З школярами працюємо окремо. Часто буваємо в школах на різних заходах, наприклад, на святах першого і останнього дзвоника, розповідаємо учням про національно-визвольну боротьбу, організовуємо свята патріотичної пісні, різні конкурси. На одному з таких заходів побував молодий Степан Бандера.

– Пане Володимире, ви згадували про підтримку людей, які можуть прислужитися справі, народу? Чи є такі в Старому Самборі?

– Аякже. Є й такі, що проживають у нас постійно, є й вихідці з нашого краю, наприклад, Андрій Лопушанський. То звичайний хлопець, місцевий, з простої вчительської сім'ї. Хто б міг подумати, що, вибившись у люди, так багато зробить для, як тепер кажуть, малої батьківщини. Та ж не один з наших країв доробився статків, а тепер і носа не показує, поїхав, аж закурилося за ним. А цей уже скільки зробив для своїх земляків! І продовжує робити.

– Кажуть, не без користі… Бізнес має.

– Певне, що не без користі. Але не для себе – для людей. Бо що б він не робив потім, де б не був, а все, що збудував у цьому регіоні, тут і залишиться – і школа, і церква, і пам'ятники, і дороги, і сади будуть цвісти й родити, і діти стали здоровішими, і освіту багато хто здобув і здобуває завдяки йому, і на комп'ютерах школярі вчаться, і… Та що там казати. У нього є ціла програма, як допомогти краєві піднятися з руїни. А бізнес… То й добре, що бізнес, бо мусить десь чоловік заробити гроші, щоб мати змогу робити всі ці добрі діла. Інша річ, що за такими, як Андрій, не спостерігати треба, а ставати поряд і працювати.

…Тихенько скрипнули двері палати. Пана Володимира знов прийшли відвідати побратими по організації. Я попрощалася, побажавши йому якнайшвидше одужати, а також веселих свят і наснаги до праці на державотворчій ниві.

Леся РУПНЯК

На світлині: лідер старосамбірських кунівців Володимир ВАСЮТА

ПОЗДОРОВЛЕННЯ

Вітаємо друга Петра Кіщука із уродинами!

Конгрес Українських Націоналістів щиро вітає вірного сина України, поручника Петра Кіщука із 97-ю річницею від Дня народження!

Друг Петро належить до когорти нескорених – тих лицарів, якими пишається українська нація, тих патріотів, яких ми маємо за взірець відданості і жертовності у високому служінні Україні.

Від юності до поважних літ, в Україні та за її межами Петро Кіщук живе під гаслом "Україна – понад усе!". Молодим хлопцем він воював у лавах української дивізії за волю України, згодом, на еміграції, продовжував боротися за свободу рідної землі, поширював у вільному світі правду про національно-визвольну боротьбу свого народу в часи Другої Світової війни, брав активну участь у роботі Об'єднання бувших вояків українців (ОбВУ). Після здобуття Україною незалежності Петро Кіщук невтомно працює на відродження історичної пам'яті українців, часто приїжджає до України.

І до сьогодні невтомний дивізійник цікавиться ситуацією в Українській державі, як меценат підтримує українську справу.

Тож напередодні Великодня вітаємо друга Петра із уродинами! Бажаємо, щоб воскреслий Господь дарував Вам міцне здоров'я, сили, наснагу, зичимо й надалі бути для всіх нас прикладом самовідданої любові та праці на благо України.

Пишаємось і дякуємо Богу, що маємо такого славного й вірного друга, як Ви, пане Петре.

Многих і благих літ Вам.

Слава Україні! Героям Слава!

Христос Воскрес!

Воістину Воскрес!

ДОБРА СПРАВА

ВПОРЯДКУВАЛИ ВЕРХНЄ СИНЬОВИДНЕ

Підніжжя Сколівських Бескидів прибирають за сприяння Благодійного фонду Андрія Лопушанського

У селищі Верхнє Синьовидне Сколівського району за сприяння фонду Андрія Лопушанського разом з Сколівським центром зайнятості та селищною радою була організована передвеликодня толока. Прибирали територію села. Прибирали усі – і депутати, і школярі, і місцеві жителі. На допомогу приїхало понад 20 волонтерів – від фонду Андрія Лопушанського. За дві години роботи зібрали 300 мішків непотребу, який після обіду вивезли на львівське сміттєзвалище.

"Напередодні ми запросили майже усіх мешканців селища Верхнє Синьовидне до участі в даній акції. І приємно, що багато людей зголосилися. Прибирали садок, прибирали парк, прибирали придорожню частину і берег річки Опір, який був найбільш засмічений. Це не перша екологічна акція на Сколівщині, ми і далі будемо сприяти тому, щоб Сколівський район був взірцевий по чистоті, тим паче під час проведення Євро 2012", – розповів представник Благодійного фонду Андрія Лопушанського М.Шийко.

ПОКЛИК СУМЛІННЯ

Ярослав СТЕХ

ПЕРЕДВЕЛИКОДНІ МЕДИТАЦІЇ НАД ІСТОРІЄЮ ДЗВОНІВ

Ой дзвін дзвонить, робить чуда,
Глухі чують, сліпі бачать,
Німі стануть говорити,
А відступники заплачуть…
Звідки ж в нього така сила?
Василь Пачовський

Сила і значення дзвонів знана з найдавніших часів. Про дзвони існує багато цікавих переказів, легенд та чимало описів у літературі. Більша частина історії дзвонів тісно пов'язана з історією християнства, яке від початків свого появлення, неустанно, у важких умовах не тільки боролося за душу народу, воно засівало ці здорові зерна насіння, з яких виростала наша духовна цивілізація. У поширенні релігії велетенську роль відігравали і відіграють дзвони. Вони допомагали величати співи релігійних пісень й традицію літургійних гімнів, які є необхідною й важливою частиною релігійних торжеств. Прославляючи Господа співом, християни виконують доручення Св. апостола Павла, який писав: "Слово Христове нехай пробуває в вас рясно, у всякій премудрості. Навчайте та напоминяйте самих себе! Вдячно співайте у ваших серцях Господові псалми, гімни, духовні пісні!" (Кол. 3.16).

Пишучи ці слова, я, з одного боку, самоусвідомлюю себе, з іншого, хочу розповісти історію дзвонів, які безслідно, невже ж і безповоротно, зникли в моєму рідному селі Вербиці. І тому звертаюся до пам'яті своїх, старших за віком односельчан, які можуть поділитися своїми споминами про долю вербицьких дзвонів. Життя швидкоплинне, тим, кому під час депортації було 20 років, сьогодні – 85. Тогоріч виповнюється 65 років, коли в червні 1947 р., під час операції "Вісла", прогнано нас з рідної землі. Старші віком наші односельчани здебільшого дивляться на нас з фотокарток або відійшли у засвіти. Забрали з собою пережиті кривди, зневаги і всякі таємниці. Нам залишилося лише розпитувати родичів, знайомих про історію нашої землі і про дзвони. При тому ніколи не можна забувати могил наших предків, які з цією землею пов'язані. Їх треба шанувати так, як ми шануємо живих, які нас оточують. На жаль, не всі вони за життя зазнали шани, а могили деяких далеко від рідної землі. Здобуті інформації про дзвони, на мою думку, можна було б передати до Управи товариства "Вербиця", яке очолює Марко Палюшок і яке має свій осідок в Пінєжні на Бранєвщині. Управа того товариства на ділі довела в останніх роках, що вона надзвичайно чесно і сумлінно виконує свої громадські обов'язки. Завдяки товариству "Вербиця" не лише колишні мешканці цього села, але численні паломники з колишніх навколишніх сіл приїжджають щороку до села Вербиці, беруть участь у Св. Літургіях, і всі ми разом молимося на гробах наших близьких. Ця земля нас манить, зворушує, об'єднує і всі ми, розкинуті по світу, переживаємо ці великі події, які тут відбувалися. Рідна земля кидає нам виклик, вона скріплює в нас набожність, а передовсім відновлює нашу духовну злуку і шану до рідного і зміцнює наші взаємні почуття любові, і тому вона для нас є святою. Так як і святі дзвони, історія яких остаточно не з'ясована.

У кожної людини є своя святість і своя істина. Кожен хоче пізнати те, що пізнати повинен. Я, мандруючи по різних місцевостях, слухаючи розповіді селян, священиків, ченців, а також вчених дослідників, зрозумів, що місце там, де людина прийшла на світ, це те місце, де небо із землею об'єднуються для тієї людини. В тому місці людина вперше почула голос рідної мови, спів та голос дзвонів, які становлять святая-святих. Саме ці дзвони, які своїм голосом сповіщали не лише моє хрещення, але всіх моїх односельчан, спонукали мене до написання цієї статті. І тут слід пригадати можливо не зовсім добру засаду, яка інколи покутує, сам не гам і другому не дам. Мабуть, більшість зі мною погодяться, коли ми втратили все, наші матеріальні і духовні цінності, рятуймо те, що можна врятувати. Докладемо зусиль, щоб віднайти дзвони і інформацію про них передати товариству "Вербиця". Товариство заздалегідь повинно розізнати правовий бік цієї справи, і тоді ці дзвони воно могло б випозичити для якоїсь новобудованої української церкви, щоб там вони продовжували свою місію, тобто, за Христовою наукою, творили цю українську християнську родинну єдність і своїм голосом нас, розігнаних, об'єднували.

На тлі цих слів хочеться розказати деякі давні легенди, перекази про значення дзвонів. У одній легенді розповідається про церковний дзвін, який мав здатність проганяти нечисту силу і своїм чистим та могутнім звуком лікувати душу й тіло. Без сумніву, ми впевнені, що дзвони дають душевний спокій нервовим людям, а також надихають творчою енергетикою письменників, композиторів, танцюристів, спортсменів на нові творчі осяги. Всі ми знаємо, що під час Ґеноциду-Голодомору 1932–33 рр. в Україні комуністично-московська влада посилила терор не лише супроти української еліти й нації, вона масово закривала різні культурно-освітні організації, церкви та накладала високі податки на церковні громади і під різним приводом закривала церкви, використовуючи їх як приколгоспні магазини. Для прикладу, на 1 квітня 1936 р. в Україні в московсько-комуністичній займанщині залишилося лише близько 12 відсотків діючих церков у порівнянні з передреволюційним періодом. У ліквідованих церквах тоді гинули цінні релігійні реквізити, а також влада конфіскувала і старовинні дзвони, переплавляла їх і використовувала на господарчо-технічні потреби СССР. Знаючи про ці злочинно-варварські методи, пригадалася мені доля моєї церкви Св. Архангела Михаїла в селі Вербиця, що в Томашові Любельського повіту (до війни село належало до Рава-Руського повіту).

Село було розташоване на найбільш родючих чорноземах, і навкруги його оточувала мальовнича природа. Між Вербицею та присілком Вількa Вербицька на сіножатях у Черневі було від непам'ятних часів легендарно-оздоровлююче джерело, яке в люті морози ніколи не замерзало, а в спекотні дні літа з надрів землі з цього джерела випливала неустанно кришталево чиста холодна вода, якою в жнива охолоджувалися наші селяни. Про джерело існує багато легенд. Я зупинюся на книзі о. Василя Чернецького, який був парохом в селі Сілець Белзький. Отець грунтовно дослідив і яскраво описав це святе оздоровлююче місце. Історія цього джерела починається з 1636 року, коли місцевий дідич Паппара побудував тут каплицю, на хвалу Божу, з вдячністю за оздоровлення чудотворною водою. Звичайно, від того часу каплиця Св. Архангела Михаїла була розбудувана. Захристію простору добудував о. Яремкевич, завдяки отцям Лисякові і Савойці церковцю покрито бляхою. З дитячих років пам'ятаю, як між престолом та загальною частиною каплиці, де стояли вірні, текла вода, яку після посвячення люди набирали собі додому. Цей чарівний і мальовничий вид запав у серце мені на ціле життя. Тут відбувалися величаві релігійні торжества, серед яких слід виділити на Св. Михаїла та 6 травня на Св. Юрія. Після довгих років я не в змозі передати словами тих величавих відпустів, на які приїжджали тисячі людей з навколишніх сіл і десятки лірників та бандуристів, які виконували ліричні думи, побутові пісні під акомпанемент своїх інструментів. Простори навкруги святині були заставлені столиками, де продавали молитвенники, медалики, хрестики, дитячі забавки та інше. Ці високодуховні торжества з релігійно-національним духом піднімали народ і давали йому велике вдоволення і душевну радість. У кожному разі ці релігійно-національні імпрези були сильним доказом нашої високої культури. Слухаючи тих пісень і молитов та проповідей, люди плакали. На тих торжествах ми звеличували Бога і Україну. Я гордий напередодні Великодніх Свят роздумувати над тими подіями, – це моя молитва до Бога, за допомогою якої хоча й в частині намагаюся передавати цю традицію і Божественну красу. На жаль, каплички була знищена варварами після операції "Вісла". Сьогодні на тому місці, де тисячі людей молилися і цілували рідну святу землю, стоїть лише малопомітна пам'ятка.

При цій нагоді варто пригадати історію села Вербиці, до якого належали присілки Вількa Вербицька, Борки і Воля. За деякими джерелами існують припущення, що село постало в другій половині XIV ст. на місці, де було в минулому містечко Городище. За іншими джерелами, в селі під кінець XV ст. була дерев'яна церковця, яка згодом занепадала, і в селі 1887 року селяни побудували нову, більш просторy дерев'яну церкву Св. Архангела Михаїла. Її будівничим був Семко Казак, родом з Загір'я, що біля Рави Руської. Малював церкву художник Сідорський. В церкві служили священики: Лисяк, Яремкевич, Савойка, Жук, та Михайло Твердохліб, що помер від тифу у східній Україні, будучи польовим духовником УГА. Після нього недовго парохом був о. Худик, а в 1920 р. парохом став о. Юліян Криницький, якого польські вояки 7 червня 1947 р. під час операції "Вісла" заарештували, вивезли до концтабору в Явожно і там закатували.

До речі, з села Вербиці до цього концтабору було запроторено понад сто осіб, окрім того, 42 особи були осуджені псевдосудами на довголітнє ув'язнення, а 18 – розстріляно. Під час депортації польські вояки вбили чимало людей на очах моїх односельчан, доценту спалили село, знищили в селі могилу Січовим Стрільцям і пам'ятник Тарасові Шевченку. Слід пригадати, що в селі Вербиця разом з присілками до Другої світової війни жило майже 2500 осіб. Було це не лише найбільше село на Угнівоччині, але передовсім найбільш національно свідоме. Тут активно діяла читальня "Просвіти", гурток "Сільський Господар", "Союз Українок", організації "Луг", "Січ", "Сокіл", "Пласт", "Вишкіл хліборобської молоді" тощо. В селі відбувалися різні культурно-освітні заходи, молодь включалася у політичне життя. У 20-х рр. минулого століття 65 осіб боролося в рядах УГА за волю України, а в 40-х рр. в дивізію "Галичина" зголосилося 56 юнаків, у рядах УПА з села Вербиці боролись за волю України 119 повстанців. Кожен вербичанин був свідомий свого національного походження і в різній формі проявляв свій патріотизм, який будувався на багатій і славній історії та історично-жертвенних героях. На жаль, після Другої світової війни Сталін подарував с. Вербицю, як і ціле Закерзоння, Польщі, яка через свій жалюгідний імперіалізм порвала цей гарний природний ланцюг національного розвитку в тому регіоні. Чимало звірства і насилля Україна пережила під комуно-совєтською окупацією. Ці репресії і терор повторилися і в нашому терені, коли "визволителі" десятки заможніших родин депортували в Сибір та до Казахстану. Окупацію червоної Москви замінила гітлерівська окупація, яка не виявилася солодшою. Саме того часу свідоміші селяни вирішили заховати наші церковні дзвони від одних і від других окупантів, які забирали дзвони, переплавляли їх і переробляли на свої військові потреби. Відчуваючи загрозу втрати дзвонів, вночі ці дзвони з великим зусиллям найбільш довірені селяни зняли з дзвіниці і закопали в землю. Є декілька версій, де вони можуть міститися. Зробили це тому, щоб дзвони діждалися сприятливіших умов, тоді їх видобудуть і замістять на Вербицьку дзвіницю, щоб вони знову прославляли своїм гомоном і музикою Славу Господа Бога. Пишучи ці слова, мені мимоволі пригадуються рядки вірша "Срібний дзвін", якого автором є В. Пачовський:

"Буде ждати як повстане
Нове горде покоління,
І тоді він знов заграє,
Повен блиску та проміння!"

Життя швидкоплинне, не завжди так стається, як ми укладаємо наші плани. Лиха доля розвіяла нас по цілому світі, і не встигли ми подякувати передбачливим нашим батькам за збереження наших дзвонів. Тепер задумуємося і тільки з фотокарток пам'ятаємо наших батьків, ходимо з вдячністю на їхні могили, але більшість з нас не знає правдивого місця, де заховані дзвони. На мою думку, з покликом серця і любов'ю ці дзвони повинні з своєї могили воскрести і задзвонити для українського нового гордого покоління, де від Вербиці найближче побудується нова українська церква. Якщо хтось із читачів має якусь цікаву думку чи пропозицію на цю тему, радо можу навести діалог, моя пошта:jaroslawstech@yahoo.com

З давніх-давен люди ніколи не були байдужими до голосу дзвонів, хто почув цей голос, зразу поклав на себе хрест. Дзвони не втрачали своєї значимості ніколи. Мабуть, Вербицьким дзвонам надав віщу значимість Василь Пачовський, написавши:

Як на Русь орда летіла,
Його скрили перед нею –
А й всі люди тут пропали,
Дзвін лишився під землею…

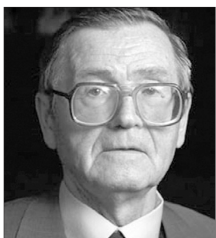
Дзвін мовчки під землею чарівною своєю луною прославляє Бога. Але ж він проситься й благає простору. Там, де його немає, поширюються хвороби, де дзвонить дзвін, там вони зникають. Кажуть, у такому місці, де протягом років не чутно людського голосу і дзвону, сторона перетворюється на пустелю, небезпечну для людського життя. Лише дзвони мовчать і не дзвонять від Пристрастного четверга до Пристрастної суботи. Мовчання дзвонів – це час їхньої "скорботи" з приводу кончини і мук Ісуса Христа. У тому періоді лише хлопці ходили ночами й ранками з тріскачками, дерев'яними калатавками і ними били об дошки, відлуння і лоскіт нісся далеко-далеко. Зате на Великдень з великою радістю Дзвони своїм голосом сповіщали про ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТА, як сказано в Св. Письмі: "Нехай усі, хто чує голос дзвону, чи вдень, чи вночі, славлять ім'я Святе Твоє". Отже, дзвін церковний займав і займає дуже важливе місце в житті кожного християнина. Він сповіщає про радість свята чи про сум за померлим. Допоможімо воскреснути Вербицьким дзвонам, які протягом довгих років так вірно виконували свою релігійну місію і надалі повинні сповняти своє завдання.

НАЦІОНАЛЬНИЙ КРУГЛИЙ СТІЛ

ВІЛЬНА ЛЮДИНА У ВІЛЬНІЙ КРАЇНІ

Вступне слово на відкритті Національного круглого столу

Іван ДЗЮБА

Шановне товариство!

Нагадаю, що ідею НКС запропонували предстоятелі трьох традиційних християнських церков – Української православної церкви Київського патріархату, Української православної церкви Московського патріархату. Української греко-католицької церкви. Це був історичний акт, оскільки вперше предстоятелі трьох церков виступили разом, тим самим визнаючи свою рівновідповідальність за моральний стан суспільства. Саме цей моральний стан, а точніше моральна деградація суспільства, і покликали їх до усвідомлення необхідності подати спільний голос. З приємністю відзначаємо, що цей голос почули й підтримали в інших конфесіях, наявних в Україні.

Згадані предстоятелі церков звернулися до представників громадськості, до української інтелігенції з пропозицією провести широке публічне обговорення очевидної духовної кризи в суспільстві. За їхнім вибором було створено Ініціативну групу з 11 осіб – ви їх знаєте. У засобах масової інформації їх поспішили охрестити то "старійшинами", то "аксакалами" то "моральними авторитетами", то ще якоюсь бідою. Можу запевнити вас, що ніхто з них так себе не ідентифікує, задовольняючись цілком адекватною особистою самооцінкою. Ініціативна група, це люди, які просто виконують місію, для якої їх обрано. У свою чергу Ініціативна група визначила Організаційний комітет у складі 15 осіб. Разом вони мали підготувати і провести цей перший Національний круглий стіл. Ініціативна група і Оргкомітет працювали строго в режимі консенсусу, вирішуючи всі питання узгоджено. Склад учасників круглого столу формувала Ініціатива група шляхом т. зв. позитивного голосування по кожній із запропонованих кандидатур. При цьому виходили з того, що учасників за реальних умов може бути не більше 70; що мають бути представлені по можливості всі регіони України і по можливості всі основні соціально-професійні верстви: що ті. хто не потрапив до участі в цьому першому круглому столі, зможуть подати свої письмові тексти чи пропозиції, які будуть опубліковані на сайті Національного круглого столу або у друкованих випусках, і. крім того, будуть кандидатами до участі в наступних круглих столах. Адже – і це дуже важливо в нашій ідеї – такий круглий стіл має бути перманентним, проводитися, ймовірно, двічі-тричі на рік. а в перервах між ними працюватимуть експертні групи, які оброблятимуть одержані матеріали та готуватимуть нові документи і пропозиції. Тобто, йдеться про створення постійно відкритої публічної арени для обмін) думками і ДИСКУСІЙ між компетентними людьми та вироблення певних рекомендацій суспільству.

Національний круглий стіл має принципово позапартійний характер. На нього за одностайною згодою Ініціативної групи та Оргкомітету не запрошені ні представники влади, ні керівники політичних партій, ні народні депутати або відомі політичні діячі. Йдеться не про якусь неповагу до них. а про пошук інших можливостей виявлення громадської думки, інших точок зору для. сказати б. багатшого, стереоскопічнішого бачення проблем. Важило й те. що хочемо уникнути міжпартійних чвар та сліпих особистих порахунків і запропонувати цивілізовані форми громадянського діалогу. Але це не означає, що йтимемо в обхід гострих соціальних і політичних проблем. Навіть якби таке бажання було, його неможливо здійснити як через ситуативні обставини, так і з принципових міркувань.

У ході наших попередніх дискусій ми прийшли до висновку, що нинішня моральна деградація суспільства викликана не лише причинами світоглядного порядку, а деградацією соціальною, кричущою соціальною нерівністю і несправедливістю, соціальним безстидством більшої частини нашої самопроголошеної "еліти", реальною безправністю рядової людини. А це вже проблеми соціальні й політичні. І про них не просто доведеться говорити – треба їх аналізувати і приходити до конкретних висновків та рекомендацій.

Тут нагадаю, шо акція, в якій беремо участь, має назв) "Перше грудня" вона започаткована на відзначення Дня загальноукраїнського референдуму, що підтвердив вибір українського народу: державна незалежність. Тобто ми стоїмо на позиції державності, і це є тверда політична позиція – тут дискусії не може бути. Але ким і в якій державі хочемо жити? Тут девіз і цього круглого столу, і можливих наступних: "Вільна людина у вільній країні". А програма цього першого круглого столу конкретизована у формулі: "Місія інтелігенції та вільних людей України". Тобто йдеться про широкий діапазон духовно-гуманістичних і соціально-політичних проблем.

Серед них – проблема утвердження національної ідентичності за реальних умов сучасності. Проблема досі ще не створеного загальнонаціонального інформаційного і культурного простору, без чого нам загрожує "мирна" і вже остаточна втрата державної незалежності. Проблеми модернізації економіки. Проблеми демографічні та міграційні. Проблема демократичних свобод, міри реальності їхнього функціонування. Тут постає, зокрема, і питання про сгворення іа розвиток структур громадянського суспільства на всіх рівнях суспільного життя, особливо ж тіа рівні місцевих громад, оскільки саме там найглибше "закорінена" реальна безправність конкретної людини, а отже, й усевладність державної вертикалі. Потрібен оздоровчий рух знизу, і рух потужний.

Певна річ. реальний обсяг цих та інших проблем величезний, і ми зможемо лише в загальному їх торкнутися. Наше завдання – не вичерпати їх, що неможливо, а запропонувати раціональні підходи до їх подальшого обговорення на експертному рівні й на наступних круглих столах.

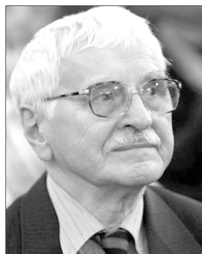
Наш нинішній, перший круглий стіл відбувається в атмосфері гострої політичної конфронтації в суспільстві, викликаної не в останню чергу тим. що влада, за надзвичайно складних зовнішньо- і внутрішньополітичних та соціально-економічних обставин, коли критично потрібен загальнонаціональний діалог задля досягнення широкої СУСПІЛЬНОЇ ЗГОДИ, – влада замість шукати шляхів консолідації навколо продуктивних державотворчих проектів, розпочала тиху громадянську війну проти своїх громадян, запровадивши практику СУДОВИХ І позасудових репресій з міркувань власного увічнення, обмежуючи право на маніфестації, мітинги, пікетування та інші форми законного громадянського протесту. Тож у суспільстві немає впевненості в ТОМУ, ЩО майбутні вибори будуть справді демократичними, прозорими і чесними, і немає віри в те. що їх проводитимуть для того, щоб ПОЧУТИ голос виборців, а не для того, щоб за будь-яку ЦІНУ зберегти свою владу. Напевне, передвиборні колізії теж стануть предметом обговорення як під кутом зору можливих маніпуляцій з боку тих. хто верховенство права послідовно плутає з адміністративним верховенством, так і під кутом зору готовності чи неготовності виборців до свідомого, раціонального волевиявлення з орієнтацією на історичну перспективу, а не на кон'юнктурні передвиборні обіцянки. Це останнє також нині проблематичне в атмосфері суцільної зневіри, що переходить в апатію, а то й цинізм. Такий суспільний настрій вочевидь контрпродуктивний і хіба що сприятиме увічненню наявного стану речей. Тут постає і питання про здатність чи нездатність політичних партій та їхніх лідерів запропонувати переконливі ідеї довгострокової дії, що виражали б життєві інтереси певних соціальних верств і гим самим були б здатні викликати довіру до них.

Шановні колеги! Ідея проведення Національного круглого СТОЛУ ЯК широкого громадянською форуму набула розголосу в суспільстві, викликала багато відгуків У засобах масової інформації. Звісна річ. як завжди у таких випадках, не обійшлося без домислів і довільних припущень на вічну тему: хто за цим стоїть, кому це вигідно, чи не є це спроба "ВИПУСТИТИ пару", розколоти опозицію видимістю створення якоїсь неясної третьої сили тощо. Усі ці версії та інсинуації МОЖЕМО уневажливити лише ми самі, показавши незалежність суджень і запропонувавши суспільству раціональні підходи до вирішення бодай деяких із наболілих проблем або принаймні правила чесного поводження в нинішній політичній реальності. Те. що в проектах наших документів названо: "Новий порядок денний".

І останнє. Коли бачиш депутатські кулачні бої. слухаєш запеклі сварки на телешоу, читаєш брутальну самодіяльність в інтернеті. – може створитися враження, що ми живемо в країні дикої взаємної ненависті й беспробудного хамства. Але насправді наша країна не така, і ми маємо бути серед тих, хто подає її образ в іншому вимірі – вимірі розважливої думки й відповідального слова.

Тих, про кого я говорю, багато, вони є на всіх теренах нашої великої країни, і особлива наша надія на ту молодь, що небайдужа до долі України.

ЗАМІСТЬ ЛАЯТИ ТЕМРЯВУ – ЗАПАЛИ СВІЧКУ

Євген СВЕРСТЮК

Шановна громадо!

Нас зібрала тривога: ми втрачаємо відчуття справжності життя і відчуття грунту під ногами. Хтось, може, надіється, що сьогодні даватимуть індивідуальний рятівний пояс. Насправді все простіше: нам треба заглянути один одному у вічі, взятись за руки і відчути себе громадянами України.

У висліді "класової боротьби" двох ідеологій ми опинилися в полоні споживацького матеріалізму, що більше відповідає нахилам людської натури і рівневі науково-технічних досягнень. Правду казав покійний Аятола Хомейні: американський матеріалізм страшніший, він витворив диявольську індустрію спокус для людини, як виявилося – проти людини.

Наша напівголодна людина потрапила, як дикун на ярмарок секонд-хенду, і упали всі перегородки. З комсомольськими чеснотами вона не встояла, бідна, і вмить розміняла рештки свого морального капіталу.

Найтяжче виявилося перетравлювати крадені народні багатства: вона дуріє, вона поводиться неадекватно. Вона думає, що влада буде її гарантією і не задумується: навіщо це все?

Духовні вартості стукають у двері і в скроні. Вони єдині справжні. В них наш єдиний порятунок. Як і сто, як і тисячу років тому.

Той дзвін тривоги зібрав нас на національний круглий стіл.

Двоє слів про "пошуки нових вартостей".

Ініціатива "1 грудня" – то ініціатива церков, які мають сталі, традиційні вартості і культивують їх. Утрачені комуністичні вартості були в основному християнськими вартостями навиворіт, тобто правда, але класова, добро – з кулаками, закон – але не для всіх, служіння – але вождеві… І нарешті ідеал – щастя для майбутніх поколінь, своєрідна заміна потойбічного життя.

Але повертатися до справжніх вартостей розбитими дорогами непросто. Та й чи були вони глибоко закорінені в народі?

Даю коротке пояснення уживаних понять. Домінування духовного начала – це готовність діяти за законом Божим, за совістю, за правдою.

Вільна людина – не раб обставин.

Вільна країна – країна вільних і гідних громадян.

Громадський обов'язок – добровільна праця для загального добра.

Демократичні цінності – ненасильство, толерантність, пошанування іншого.

Інтелігентність – здатність до творчих і духовних зусиль і безкорисних дій.

Матеріалістичний світогляд – зацикленість на матеріальному, побутово корисному, не виключає гоббі – творення кумирів і утопій.

Позитивна альтернатива – готовність творити позитивний приклад.

Усі ми розуміємо. що ще ніколи в історії люди не змінювалися під впливом логічних аргументів. Любов і голод рухали ними– первісні біологічні потреби. В епоху споживацтва і любов, і голод притуплені. Людина, зледащіла від переситу, сміється з колишніх романтиків, спраглих високої любові, з революціонерів, спраглих справедливості, і навіть з авантюристів, готових на великий ризик.

Зневажений і віками висміяний міщанин нині купається, як вареник в маслі. Йому служить телебачення, реклама, інтернет і фітнес-центри. Його захищають філософія споживацтва і морально амбівалентний закон. Йому улещає мистецтво пост-модернізму. Його підтримує мода – мода на ситість, успіх і комфорт. Він дбає про своє тіло, і тільки тіло. Як це схоже на ферму бичків сталінського академіка Лисенка, який методом посиленого відгодовування хотів вивести вищу породу!

А ми говоримо про нонконформістів, які зламають мури інертності мас. А ми апелюємо до ідеалістів, що не приймають масової психології. Ми звертаємося до розуму, який вказує на прірву під ногами. Ще ніколи люди не злякалися прірви і не послухали попереджень. Але завжди якась незрима рука їх зупиняла, і вони задумувалися над своєю вигодою: далі простувати тією дорогою невигідно мені, мені вигідно, щоб сусідові теж було добре, щоб він був влаштованим і не агресивним… Виходила ніби любов до ближнього.

В українських реаліях всі українські партії посткомуністичні. Усі вони вирощені тим режимом, який заколисував ідейними словами своє утробне прагнення до справжнього матеріалізму. Тільки одні любили матеріалізм з кримінальним ухилом, інші любили з авторитарною державністю, деякі матеріалісти мали національні сентименти. Є і матеріалісти з християнсько-демократичним забарвленням. "Дай, дай, дай!" – моляться вони.

Нам треба відмежуватися від корисливого матеріалізму і пошукати сміливих людей нонконформістів з ясним розумом і доброю волею. Фактично з цього починали усі реформатори і піонери. У нас є аргументи:

– світ завжди тримався на Божому законі і на правді. Часто він відхилявся, але зрештою мусив повернутися до норми: в людині закладено моральні начала;

– криза нинішнього світу буквально на грані прірви, і ми надіємося на рятівний інстинкт самозбереження, а особливо на зусилля тих праведників, які є в народі і завдяки яким світ може бути врятований з їхньою діяльною участю;

– сатанинський світ негативних емоцій, насильницьких методів та ілюзорних перемог – він засліплює і полонить як мильна бульбашка. Але він приречений. Він самознищується. Як у псалмі: " А путь нечестивых загине".

Головний наш аргумент: людина і суспільство хочуть жити і бути здоровими, хочуть лікуватися від смертельних недуг і запобігати їм. Ми апелюємо не так до розуму, як до інстинкту самозбереження. Ми віримо, що люди морально здорові – дужчі, і їм допомагає Бог. Ще в античності знали: треба лікувати душу, а тоді вже тіло.

Одна з ледачих ілюзій нашого соціуму – надія на порятунок в Європейському союзі. Але для цього передусім треба реформуватися – і психологічно, і морально, і адміністративно. Усі мусимо піднятися вище до європейських стандартів. Але коли ми піднімемось і зберемося з силами, то відчуємо, що нам потрібне входження до Європи на рівних. Європа охоче привітає Україну не згорблену і зрусифіковану, а гідну й певну себе та свого демократичного шляху. Треба пізнати свої сили і покладатися на свої сили. Слава Богу, нас не затягують у минуле пастки гордині і величі, як Росію.

Якщо ми витримали гніт голодоморів і окупацій, то витримаємо й іспит на зрілість. Але тут потрібна мобілізація усіх сил душі – сміливі починання і вольові зусилля. Потрібна послідовна праця. Моральний опір особистостей – то завжди велика сила. На людину наступає ринок спокус, а захист у людини – тільки совість і старий реквізит заборон, поставлених собі. Духовний захист. Але то захист здорового живого – проти хворого світу. І тут паросток пробиває бетон.

Ми 70 років будували соціалізм "в одній окремо взятій державі". Нині будують в одній окремо взятій державі приватизовані зони для виродків, одурілих від безвідповідальності. То метастази старої пухлини. Вони приречені– в нашому світі, що тяжіє до єдності, – і в екології, і в законодавстві, і в медицині…

Зараз основний захист – то позитивна альтернатива. Потрібно оживити надію на позитивну альтернативу і силу позитивного прикладу, на який здатен кожен з нас. Замість лаяти темряву – запалити свічку. Стеля опускається на оспалих. Вищий рівень треба системно культивувати і підіймати, інакше не буде альтернативи тотальній пересічності.

Першого грудня 1991 року у нас був спонтанний вибух національної самосвідомості. То міг бути сигнал для старту народних сил. Їх бракувало. Людей діла не знайшлося навіть для елементарного усунення тоталітарних символів, які досі розчленовують свідомість людей, що давно вже знають про злочини тих, чиї пам'ятники стоять і легалізують злочини. Зате спішно задіяли кримінальні клани, які визріли в надрах соціалізму. Покірні радянські люди виходили на роботу без зарплати і без пенсії…

Коли в суспільстві бракує волі і активності до демократичної перебудови, тоді починається зворотний процес, авторитарний поворот назад. Так було в 90-ті роки, так маємо тепер.

Треба віддати належне українцям, що спершу втікали за кордон від кучмівського режиму, а потім отямилися і організували Помаранчеву революцію. Малодухи й криводухи кажуть, що то не була революція… То не була революція типу жовтневої, бо там був переворот, організований терористичною партією. Тут таки була духовна народна революція – на очах у всього світу! Інша справа, що не було належного продовження, офірного служіння, реформування державних інституцій.

Велика вина в тому українських політичних партій, які засідали у своїх патріотичних кублах. Навіть гірше – вони часом розносили про своїх людей негативні чутки, підкинуті їм чужою агентурою. Рух дискредитував себе, коли десь зникли особи, які рухають, ворушать оспалих, працюють у народі. Без активної щоденно позитивної організаційної просвітної роботи поняття "рух" стало смішним.

Нарешті про український гріх духовної оспалості і фуршетної розслабленості. Коли в нас, за диявольським сценарієм, державна влада роздвоїлась і, на сміх людям, Прем'єр і Президент взаємно знищувались, – увесь народ мав піднятися і день і ніч скандувати біля їхніх кабінетів: "Не ганьбіть Україну!"

"А ми дивились і мовчали та мовчки чухали чуби" (Т.Шевченко)

Зараз щоденно п'ємо повну чашу ганьби, приймаємо зневагу і західного, і східного світу, який називає корупційний антинаціональний уряд УКРАЇНСЬКИМ. Сьорбаємо "утиный суп Табачника", який і не приховує свої зрадницької суті, так як Литвин не приховує, що був сексотом. Хіба цього мало, щоб назвати владу нелегітимною? Не може нація, приголомшена цинізмом кримінального штибу, довго мовчати і чекати чергових репресій.

Свобода слова – то називання речей своїми іменами. Але то мають робити особистості, у яких за словом іде діло.

Україна сьогодні у пригніченому стані, моральному і матеріальному. У владі засіла пересічність. Вона всьому задає тон. Стеля культури опускається. ЗМІ пристосовуються до пересічності. За цим ховається тенденція деградації суспільства, яке перестає адекватно реагувати на системну дискредитацію державних інституцій – фінансів, права, освіти, культури…

Ось чому так актуальна самоорганізація і структурування суспільства.

Форми самоорганізації давно відомі.

Згадаймо, з чого починали "визволителі" в 1939–1940-х роках в Західній Україні та в Прибалтиці. Розігнали всі політичні організації. Розпустили всі молодіжні, навіть спортивні організації, розігнали Пласт, розпустили харитативні організації, ліквідували навіть кооперативи "Самопоміч". Навіть товариства тверезості. От ці і подібні об'єднання треба творити. Урухомити роботу бібліотек, культурних осередків. І що особливо актуально – організувати духовно просвітню роботу при церквах…

Отже, йдеться не про політичні прожекти чи політичні клуби, а про урухомлення життя в нашій Immobile State – у нерухомій, ізольованій, опущеній країні.

Ми починали розмову з довіри, доброзичливості, відкритості людини одна до одної. І закінчимо тим самим. Під лежачий камінь вода не тече. Саме по собі суспільство не створиться: його треба творити постійно і наполегливо. І постійно очищатися від омертвілого псевдо-патріотичного баласту.

Не шукайте моральних авторитетів у Києві – творіть, плекайте, підтримуйте живі моральні приклади по всій Україні.

Вчімося любити й цінувати людину чесної сміливої думки і дії.

Ті, що тут зібралися, – то лише маленький острівок. Україна велика й багата.

Любім Україну!

ПЕРШОДЖЕРЕЛО СУСПІЛЬНИХ НЕГАРАЗДІВ – НЕ МАТЕРІАЛЬНА, А ДУХОВНА УБОГІСТЬ

Мирослав МАРИНОВИЧ

Ваше Блаженство! Ваше Преосвященство! Всечесніші отці! Вельмишановне товариство!

Я вітаю в цій залі тих, що своєю згодою на участь у Національному Круглому столі підтримали головні тези, які прозвучали у Зверненні українських Церков від 1 грудня. Дозволю собі лаконічно нагадати їх: головна причина негараздів прихована в нас самих, в духовній кризі, яка роз'їдає наше суспільство; першоджерело суспільних негараздів – не матеріальна, а духовна убогість; єднання суспільства навколо духовних ідеалів, громадська самоорганізація та взаємна підтримка – найкращий захист в умовах політичних та економічних криз.

Під час наших нарад сьогодні на нас накочуватимуться цунамі ідей та емоцій – хай же перелічені тези будуть тими дороговказами, від яких ми не сміємо відступити.

Тому я, – людина, абсолютно переконана в приматові духу, – звертаюся до всіх нас: не даймо втягнути себе в новий політичний проект – хай як завгодно привабливий! За нинішнього стану людського духу ми спотворимо навіть найкращі задуми. Треба подякувати пану Олегові Романчуку, що він нагадав нам мудре правило Котарбінського: "Кожна добра справа, що задумується в межах порочної системи, рано чи пізно цією системою нейтралізується".

Звідси й завдання для нас – знайти правильне співвідношення між поняттями державної системи, конкретної влади і ціннісної основи суспільства.

Нинішня система лише імітує демократичні зразки, хоч насправді регулюється такими принципами, як право сили, диктат грошей і зневага до гідності людини, які є аморальними за своєю суттю.

Таку систему неможливо удосконалити – її можна лише демонтувати. На її місці має бути збудовано систему, яка гарантуватиме здоровий моральний лад і спроможність суспільства відновлювати його в разі тимчасового пошкодження.

Висновок щодо нинішньої конкретної політичної влади також невтішний: вона суперечить суспільному благові нашого народу і має бути замінена. Легітимність цієї влади зруйнувало те, в чому вона вбачає свою силу, а саме: безконтрольність, безвідповідальність і безкарність.

Влада в демократичній державі належить єдиному суверенові – народу. Будь-яке зловживання отриманим мандатом, зокрема усунення народу від реального впливу на переобрання своїх представників в державних органах, призводить до узурпації влади, що руйнує і право, і суспільну мораль.

Проте загрози, що йдуть від влади, є лише частиною загальної небезпеки. Нинішня влада – це екстракт тієї отрути, яка накопичилася в нашому суспільному організмі. Якщо лише скинути цю владу, а не змінити систему і не змінитися самим – результат буде невтішний. Назавтра система породить нового дракона, а суспільні міазми, ніби піт, виділятимуться з наших пор знову.

Тому нам потрібна не так політична революція, як духовне преображення – спершу "критичної маси" ентузіастів, а тоді й усього суспільства. Формула "духовного преображення" в умовах нинішньої України означає, зокрема, готовність жити чесно самим і привносити мир і Божий лад у суспільство, яке позбавлене єдності та надії. Ця проблема багатовимірна, і я виділю з неї лише кілька важливих моментів, зокрема – проблему духовної єдності.

Духовна єдність народу не є однозначним синонімом його регіональної гомогенності, а розмаїття місцевих особливостей не слід сприймати як ознаку духовного розколу. Розкол – це розрив стосунків, а не наявність структурного розмаїття, яке не виключає гармонії стосунків.

Отож історичні, культурні, ідеологічні, релігійні та інші відмінності серед регіонів України є багатством українського народу – проблемою вони стають лише тоді, коли носії цих відмінностей перестають знати і розуміти одне одного. Це спричиняє брак довіри, яким спритно маніпулюють політичні махінатори.

Брак єдності та взаємна ворожнеча є ахіллесовою п'ятою нашого національного організму. Щоб обірвати ланцюг безконечних політичних маніпуляцій і тим оберегти себе від чергових поразок, суспільство має домовитися про накладання низки добровільних табу.

Так, суспільство має вважати недопустимою пропаганду міжрегіональної ворожнечі та використання цього інструмента в передвиборчих перегонах. Обстоювання своїх регіональних особливостей не має призводити до приниження особливостей інших регіонів. Крім того, будь-яка дискримінація окремих регіонів, зокрема в допущенні до високих посад, має вважатися недопустимою.

Має бути накладено також табу на публічну конфронтацію з питань історичної пам'яті. Духовна єдність України можлива і досяжна, якщо ми пошануємо біль одне одного й довіримось Богові любові та милосердя. Отож, якщо сьогодні ми не можемо порозумітись щодо нашого минулого, хай об'єднає нас майбутнє, яке ми з вами покликані оберегти.

Ясна річ, ці та подібні до них табу мали б бути підкріплені належними законодавчими механізмами. Але оскільки поки що це неможливо – працюймо над тим, щоб народ усвідомив потрібність цих табу.

Згаданий консенсус в умовах регіонального розмаїття буде неможливим так само, як і в політичному житті, доки ми не навчимося не зраджувати одне одного, довіряти одне одному, грати за одними правилами, жертвувати заради спільного блага – іншими словами, спиратися на духовні цінності.

Божим заповідям незчисленна кількість століть, вони сформульовані архаїчною мовою, однак нічого мудрішого, надійнішого і прийнятнішого для всього розмаїття культур людство не придумало: не убий, не кради, не чини перелюбу, не кажи неправду, а найголовніше – люби Бога і ближнього…

Шановне товариство! Так крок за кроком ми маємо "виліпити" ціннісну матрицю, на якій можна буде формувати новий і здоровий лад. Почнімо ту роботу, яку має довершити все наше суспільство. Бо нова матриця національного життя не має постати внаслідок політичної кон'юнктури чи тиску з боку окремої політичної сили. Має бути почутий голос усіх сегментів суспільства, а головне – має бути почуто голос Бога, який так чітко увиразнив перед нами хибність нашого дотеперішнього шляху.

Я бажаю всім нам успішно попрацювати, а серед іншого – усвідомити одну підступну загрозу: не станьмо маленьким зліпком великого розсвареного суспільства! У кожного з нас у голові – розгорнуті схеми порятунку України, що їх ми пропонуватимемо під час обговорень. Однак будьмо скромними! Наші схеми не будуть варті й шеляга, якщо ми чутимемо лише себе й не осягнемо важливість пропозицій іншого.

І останнє. У цій папці – пропозиції тих людей, які повірили в нас і прислали їх, принаймні на моє ім'я. Тут є напрацювання членів однойменних ініціатив, що постали у Коломиї та інших містах України, пропозиції пана Анатолія Гриценка та численні відгуки моїх фейсбуківських приятелів. Дякую усім за небайдужість.

Але не забуваймо: ще більше людей "твердо знає", що з цієї ініціативи "нічого не вийде". А ще чимало людей нишком тримає кулаки, щоб вона провалилася. Що ж, станеться усе, як завжди, за Божим планом, але хай думка, що цей план здійснюватиметься через наші рішення, сповнить нас належною мудрістю та відповідальністю!

ТАЛАНТИ ТВОЇ, УКРАЇНО!

ВОІСТИНУ НАРОДНИЙ

Напередодні Великодня Національний академічний український драматичний театр ім. М. Заньковецької запросив львів'ян і гостей міста на вечір оперети "Мелодії серця". Ще якихось двадцять років тому цей жанр у репертуарі театру був відсутній, однак дуже органічно і легко увійшов у нього. Заньківчани завжди славилися своїми чудовими голосами, умінням торкатися співом найтонших струн душі, використовувати його як інструмент особливого чуттєвого впливу на глядача. Й ось я насолоджуюсь справжніми "мелодіями серця".

Концерт складається з двох частин: у першій українська оперета, в другій – світова класика, яка представлена в основному музикою І. Кальмана, а також Ф. Легара, П. Абрахама, Н. Достала. Дивна річ, бо що справді може зрівнятися з безсмертною музикою Імре Кальмана (!), але українська частина видається мені сильнішою. Гадаю, цьому немало посприяли й самі виконавці. Адже їхні герої близькі їм своєю психологією, житейською філософією, емоційним складом, зрештою, вони поріднені з ними генетично. Такою ж органічною є для них і музика М.Лисенка та Я.Барнича. І все ж заньківчани впоралися і з другою частиною. Особливо сильне враження справили Р. Ґавриш і Н. Московець-Поліщук, у виконанні яких прозвучав дует Сільви і Едвіна. Це був дуже потужний фінальний акорд концерту.

Але повернемося до української оперети, про яку зараз говорять незаслужено мало. "Гуцулка Ксеня" на заньківчанській сцені з успіхом іде вже тривалий час, чаруючи щоразу новими акторськими і режисерськими знахідками і поворотами, що інколи виникають експромтом і залишаються жити надовго. Дорогоцінною перлинкою на тлі вистави є Марічка у виконанні Н. Лісової. Цю епізодичну роль актриса зуміла перетворити в головну, продемонструвавши багату палітру внутрішнього світу української жінки, гуцулки. Її Марічці бракує освіти, бо прийшла вона до нас з 1939 року. Однак живий розум, допитливість, цікавість до всього, що відбувається довкола, тонкий гумор, глибока житейська філософія, м'яка жіночність роблять її цілком сучасною і викликають велику симпатію. А чого варта її гуцульська говірка, яка в устах актриси звучить так природно! Разом з В. Коржуком у ролі Юрка вони становлять чудовий сценічний дует. Юрко, як справжній чоловік, гуцул, газда, демонструє свою вищість над жінкою – інтелектуальну, емоційну, свою відповідальність за неї, свою готовність і обов'язок захистити її. Але тон в усьому задає Марічка. Це вона, як правдива гуцулка, так моделює життєві ситуації, "аби на її вийшло".

Ще одна вдала і цікава постановка оперети на сцені заньківчан – "Шаріка" Я. Барнича, про що нагадали квартет стрільців (н. а. України Я. Мука, Б. Біль, О. Огородник, І. Ґаврилів) та чардаш Шаріки у виконанні В. Мацялко. Шкода, що ця робота незаслужено знята з репертуару, і глядачі не мають можливості насолодитися нею в повному обсязі. Одне слово, заньківчани довели – українська оперета займає гідне місце в світовій музичній скарбниці.

Кожен учасник концерту, а разом з ним і його герой, заслуговує на похвалу. А справжній шквал оплесків зірвали народні артисти України Л. Нікончук та Я. Мука, які блискуче виконали дует Одарки і Карася з опери С. Гулака-Артемовського "Запорожець за Дунаєм". Вже самою своєю появою на сцені зірвали оплески народні артисти України Д. Зелізна та П. Бенюк. Сцену із "Шаріки", яка включала пісню В. Весоловського "Прийде ще час", вони зіграли з таким шармом, запалом і з такою майстерністю, що зал довго не хотів їх відпускати.

Для Петра Бенюка ці дні особливі – недавно він удостоївся ордена "За заслуги" ІІІ ступеня.

– Мене багато хто запитував, навіть журналісти, – розповідає, – чи не хотілося мені відмовитися від цієї нагороди? Дехто навіть питався: чи не совісно отримувати її з рук Президента, який своїми методами керівництва зганьбив Україну на цілий світ. Скажу чесно: я нізащо не відмовлюся від ордена. Бо я його заслужив! А Президент? Президенти приходять і відходять. Україна залишається. Тому сприймаю орден, як високу нагороду Батьківщини.

Справді, Петро Бенюк – один з небагатьох, хто чесно заслужив свою нагороду. Ні фортуна, ні його величність випадок, ні обставини не посприяли йому в цьому. Тільки великий талант і щоденна невтомна праця в поті чола. І так впродовж сорока років. Як наслідок – істинно народне визнання.

"В Україну приїжджаю дуже рідко, так склалася доля, – пише Ірина Вертіль з Іспанії. – Але вважала б себе обділеною, якби не відвідала в той час театр ім. М.Заньковецької і не подивилася виставу за участю Петра Бенюка. Мені не просто це зробити, бо батьки мої живуть у селі поблизу Хмельницького, і не хочуть мене відпустити від себе ні на годину. Але Бенюка теж мушу провідати, хоч він про це й не здогадується. Дістаю від його гри енергетичний заряд аж до другого приїзду".

"Коли хто хоче довідатися, як зараз живе простий українець, хай подивиться, як грає Петро Бенюк у виставі "Останній гречкосій". Це глиба! Талантище!, – переконаний Іван Вітер з Івано-Франківщини.

"Ще малою мама водила нас до театру "на Бенюка". Тепер я приводжу сюди своїх дітей. За сорок років праці цей актор виховав чотири покоління львів'ян (і не тільки), починаючи з десятирічного віку, коли дитина вже починає задумуватися над тим, що відбувається в світі. І залишається таким енергійним і молодим. Дай йому, Боже, здоров'я!" (з листа Марії Коритко зі Львова).

А ось якого листа написав Петрові Бенюку письменник Роман Горак:

"На самого Петра я був на виставі "Останній гречкосій". Повірте, за останні десять, а може й більше років, я не діставав такого величезного естетичного задоволення, як від тої ролі, яку зіграли Ви. Дивовижно індивідуальний образ, дивовижно монолітний у своїй логіці, а водночас такий типовий. Не бачив я чогось подібного на нашій сцені! Без краплинки фальші. Дивовижно природний, переконливий, вбивчо правдивий. Ви винесли на сцену те, чого наша сцена в своїй непорочності боялась показувати, відчуваючи свою провину перед такими людьми, яких показали Ви. Немов прорвалось те, на що ми не хотіли дивитись, обдурюючи самих себе, що такого у нас немає. А воно було… жило, ятріло, кричало до нас. А ми були глухі й сліпі… І Ви винесли на осуд нашої совісті. Це справді типовий образ нашого селянина, кинутого на виживання і до якого всім абсолютно байдуже. А якщо й цікаво комусь, то лише як він в тій ситуації буде виживати… Як буде борсатись в цьому житейському морі.

Це був не просто сміх скрізь сльози. А ридання людського зболілого серця.

Я немов вперше побував завдяки Вам серед рідного народу і вперше через Вас торкнувся його кровоточивих ран. І став безпомічним перед Вашим героєм! І не знаю, що йому сказати і як йому зарадити…

Я слухав Вашу досконалу лексику, Ваше блискуче знання діалекту, відмінну орфоепіку, якою рідко хто з акторів володіє, і серце боліло за те, що так рідко бачу Вас на сцені! Для таких Богом даних артистів потрібно писати спеціально п'єси, робити програми!

Не знаю, як хто, але створений Вами образ я занесу у свою пам'ять серця як шедевр, гідний наслідування".

"Петро Бенюк сорок років на сцені. А я сорок років викладаю українську мову й літературу в школі, – пише Лідія Вовк з Тернополя. – Але тільки після перегляду вистави "Сто тисяч", де в головній ролі Петро Бенюк, саме завдяки цьому артистові зрозуміла глибинну філософію цього класичного твору і психологію українського селянина взагалі".

"Сталося так, що наша родина живе в США, в місті Чикаго, але серце залишилося в Україні. Недавно їздили додому, до Львова. Були в театрі М.Заньковецької на виставі "Останній гречкосій". Петро Бенюк завжди був одним з улюблених наших акторів, але щоб так зіграти нинішнього селянина!.. Слів нема… А ще – низький уклін авторові вистави О.Огороднику. Саме така література, такий театр зараз дуже потрібні", – читаємо в листі Ольги Кісь.

Справді дуже слушні зауваження: рідко, неприпустимо й непростимо рідко з'являється останнім часом на сцені Петро Бенюк, у дуже небагатьох виставах використано його неперевершений талант. Адже він – багатюща школа майстерності для молодих акторів, його ролі завжди цікаві й бажані для глядача, а глядач – від правди ніде не заховаєшся – це гроші для театру, яких останньому в наш час хронічно бракує. Великий Сократ порівнював талант із сонцем, під яким усе оживає, і при цьому підкреслював: "тільки дайте йому світити".

Вистава, присвячена творчому ювілею народного артиста України Петра Бенюка відбудеться після Великодня. Ми, разом з усіма глядачами, вітаємо соленізанта, а також усіх заньківчан з святом Воскресіння Христового, бажаємо міцного здоров'я, творчих успіхів і нових здобутків.

Леся РУПНЯК

На світлині: народні артисти України Дарія ЗЕЛІЗНА і Петро БЕНЮК

НЕСВЯТКОВЕ

РОЗСТРІЛЬНІ СПИСКИ ЗАМОВЛЯЛИ?

Чи оцінить заступник Генерального прокурора Р.Кузьмін старання львівських "люстраторів" "належним чином" – як вони того домагаються – і посадить за грати їхніх "антигероїв", схоже, це питання гложе телевізійних "заробітчан" більше, ніж авторів замовного прожекту. Тим часом Р.Кузьмін переймається "довічним" терміном для Юлі, та все-таки, цілком можливо, ексклюзивне виконання "Мурки" їм подарує – для морального заохочення...

В одному з останніх випусків "Люстрація" брутально "мочила" Ющенків – Петра (передача анонсувалася, як "посвята" саме йому) та Віктора, щоб, бува, не потрапили у Верховну Раду, а опинились під недремним оком Генпрокуратури. За що? Ну, а за що радянські прокурори на кшталт Вишинського підводили під розстрільну статтю наших земляків? За українство! Плюс притягнутий за вуха "кримінал". Тож хлопці, почувши хазяйське "ату!", саме під "українську статтю" заходилися інкримінувати Петрові Андрійовичу "злочини", за якими, звичайно ж, незримо стояв його молодший брат. Ющенкам суворо докоряли за помісну українську церкву. Мовляв, чого захотіли! Мало їм Київського патріархату, який не визнає "жодна православна церква", то вони ще хочуть зробити в Україні все православ'я українським. А дзуськи! Москва не дозволить і хлопці з "Люстрації" – теж. Он як злорадно (чи то від дурості, чи від невігластва) вони констатують: проект Віктора Ющенка "Єдина Церква, єдина мова, єдина нація" – провалився! А ще колишній Президент "завинив" тим, що під цей проект не шкодував державних грошей на зведення споруд. (Натхненники телевізійних "заробітчан", як відомо, найбільше дорікають В.Ющенку за спорудження Меморіалу пам'яті жертв Голодоморів в Україні).

У переліку "злочинів" Петра Андрійовича й видатні українці, яких (подумати тільки!) Ющенко-старший пропонував вшановувати на державному рівні. І кого? Данила Галицького, Нестора-літописця, митрополита Іларіона, королеву Франції Анну-Ярославну та іже з ними! За логікою "люстраторів" виглядає на те, що за такі пропозиції їх автор мав би потрапити на плаху. Та "інтелектуальний" парламент відкинув законопроект Петра Ющенка і таким чином поклав край нечуваному "зухвальству". А не менш "інтелектуальні" телевізійники заходилися втовкмачувати народу, що вшановувати "славних прадідів великих" – не лише не "по-модньому", а й шкідливо.

Та всюдисущий Петро Андрійович не вгамувався і вчинив чергову прикрість "заклятим друзям" українського народу. Він, стверджують у "Люстрації", вирішив дослідити, у кому ж із всесвітньо відомих людей текла українська кров, а відшукавши таких, ще й художню виставку підготував "Українці у світі". (Та, схоже, декому куди приємніше відчувати, що він належить до касти, про яку писав Шевченко: "Раби, підніжки, грязь Москви, варшавське сміття...") Замовив художникам їхні портрети. Не всі з них справилися з роботою найкращим чином, тож, як вважають мистецтвознавці, художній рівень експозиції бажав би кращого. Проте в "спецпроекті" акцентували на тому, що П.Ющенко комусь із художників заборгував за працю, щоправда, борг повернув, але це ще не підстава, щоб його не паплюжити, що й старанно чинилося.

Приплели і літаки з пістолетами, і якісь платіжки в руках комуніста Голуба та есдека Шурми, що неодмінно мали скомпрометувати котрогось із Ющенків, і навіть клуб колекціонерів. Про останнє викривальний спіч виголосив Тодоров, начебто правозахисник із Одеси. Клуб, заявив він, Ющенки створили для того, щоб контролювати... антикваріатну мафію в Україні, яку ж вони й очолюють, тож уже не один літак з українським антикваріатом приземлився у США.

Маніакальні філіпіки одесита так припали до душі ведучому, що він порадив прокуратурі негайно зайнятися "очільниками" антикваріатної мафії, бо ж "неспростовний" доказ Тодорова акурат годиться для того, аби саджати за грати.

Сумно, що саме патріотичним львів'янам подають огидну жуйку, керуючись, очевидно, напучуваннями ще одного "інтелектуала" – Табачника про маргінальність і примітивність галичан, невибагливих і охочих до паплюження інших.

Ольга ДМИТРЕНКО

СКАРБИ НАРОДУ

ЩОБ ДОВГО І ЩАСЛИВО ЖИВ НАШ РІД

Подаруй мені писанку… Наворожи мені долю… Побажай щастя. Відколи звертаються люди один до одного і до неба з такими проханнями?

Писати писанки належить до прадавніх звичаїв не тільки українців, а й людства в цілому. Він потрапив у Європу ще до народження Христа від азійських і семітських народів, які мали традицію на новий рік класти на стіл варені фарбовані яйця і дарувати їх своїм благодійникам. Перси в новоріччя, а сонячний рік у них починався 20 березня, теж вітали один одного крашанками. Яйце шанували і прикрашали в Давньому Єгипті, Греції, Римі, Стародавньому Китаї. Індійськими племенами навколо нього було створено безліч міфів і легенд. Зокрема, єгиптяни уявляли собі всесвіт у вигляді яйця. З яйцем вони пов'язували уявлення про благодійне божество Кнефу. Стародавні перси вірили, що спочатку було тільки божество. Потім народилося яйце. Ніч покрила його своїми чорними крилами, коли яйце дозріло, воно явило Всесвіт. Цей міф про створення світу прийшов до персів зі Сходу, приніс його основоположник релігії старих іранців Заратустра. Європейські народи, зокрема, французи, італійці, естонці теж мали цей звичай.

Космологічні міфи, в яких головну роль відіграє яйце, розповсюджені в усіх куточках Землі, і всі вони проголошують ідею походження Всесвіту з яйця. Та, мабуть, жоден з народів не доніс до сьогодення свої автохтонні графічні уявлення про життя так виразно, як український. Для наших предків не було, мабуть, більш цінного дару на землі. Бо в тій писанці – цілий світ, такий багатий і такий прекрасний. Невипадково цей прадавній звичай приурочили пізніше до Великодня, найвеличнішого християнського свята, свята Воскресіння Христового, торжества життя над смертю. Прадавня легенда гласить, що саме в яєчку було зернятко, в якому ховався бог Рід, він довго акумулював у собі любов, аж поки не народилося й не виросло світове дерево. А християни вірять, що поки в Україні писатимуть писанки, до того часу не перегризе свій ланцюг Люцифер і не вийде на світ з глибокого підземелля творити зло. Адже писанка – це не просто гарні узори. Вона покрита магічними знаками, в яких закодовано побажання на добро, на щастя, на врожай, на любов, мир та злагоду. Невипадково їх обносили, як оберіг, навколо хати, поля, череди домашніх тварин, навколо полонин та пасовищ; підкладали під стріху хати від пожежі, до вулика, де знаходилася матка. На писанках також ворожили на врожай, здоров'я, кохання тощо. Тож давайте разом навчимося читати це прадавнє письмо, щоб осягнути його мудрість і силу.

Найдавнішим і найбільш розповсюдженим символом на писанках є сонце, яке символізує життєву силу і відродження в природі. Писанку із зображенням сонця дарують на щастя.

Земля-матінка, земля-годівниця – те найдорожче, що споконвіків було в нашого народу. Її позначають ромбом (квадратом), і означає цей знак родючість, матеріальне благополуччя і продовження роду. Цей орнамент з'явився ще в період палеоліту. Ромб, розділений на чотири частини, можна побачити на трипільських знахідках – жіночих глиняних фігурках богині родючості. У кожну з чотирьох ділянок такого ромба ще до випалювання втискували по одному хлібному зернятку – такий ромб був уособленням зораного і засіяного поля, символом родючої землі, а також плідної жінки. Маленькі квадратики – сітка, решето, згідно з давніми віруваннями, були своєрідним оберегом від злих духів, відокремлювали добро від зла. Сіткою дуже часто були заповнені окремі елементи на писанках – кола, квадрати, трикутники. Квадрат уособлював принцип упорядкованості і стабільності.

Зірка, або ружа – це символ народження, нового життя. Восьмикутна зірка (або багато зірок) є джерелом роду. Окремі дослідники стверджують, що восьмикутна зірка розглядалась, як джерело життя взагалі. Писанка з таким малюнком символізує життя, ріст і благополуччя. У християнстві зірка – знак царства Христа. В символіці української писанки зустрічаються зображення не тільки восьмикутної, а й чотири– і шестикутних зірок. Вони також мають певне значення. Наприклад, шестикутна зірка може складатися або з двох трикутників, або мати пелюсткову форму. Поєднані рівнобічні трикутники символізують єдність вогняної чоловічої енергії, спрямованої вгору, з жіночою вологою енергією, спрямованою вниз. Отже, зірка, складаючись із двох рівнобічних трикутників, накладених один на одного, означає єдність цих сил – акт творення.

Дерево життя, яке дарував нам давній Рід. Культ "дерева життя" може мати вигляд троїстої гілочки, квітки з листям або квітучої гілки у вазоні. І нагадує про ті легендарні часи, коли не було ні неба, ні землі, а було лише широке море, і на ньому – зелений явір. Таким чином, у вигляді дерева уявлявся стрижень світобудови. Нижня частина – коріння, що входить у землю, часто зображується у вигляді трикутника, горщика. Тут, за уявленнями предків, знаходилися змії, риби, водоплавні птахи і тварини, оскільки низ дерева – не лише підземний світ, але й море, річка, усяка вода. Також нижня частина Світового дерева – це світ підземного бога, владики підземного вогню і незліченних багатств, втілення уявлення про потойбічний світ, минулі часи. Середній ярус уособлює землю, реальний світ, земне життя людей. Верхня частина Світового дерева піднімається у нескінченну вись – до Бога і небесного світу богів. На верхів'ї селилися птахи, бджоли, тут розміщувались небесні світила. Часто на верхів'ї днювало Сонце. Дерево життя – це також дерево роду, де кожна квітка, гілка означали певного родича, а все разом уособлювало модель світу і людини, його родове дерево. Крім того, це стрижень, що з'єднує землю і небо, символ безперервного відродження природи і відновлення життя, емблема невичерпної життєвої сили, гармонії, безсмертя.

Таким самим давнім, як культ Сонця, є культ води. В орнаментальну систему він увійшов у вигляді хвилястих ліній і відомий як "меандр", "безконечник", "кривулька". Ця хвиляста лінія без початку і кінця – символ нескінченного життя. Безконечник є обов'язковим знаком на писанці – вірили, що відсутність його – знак нещастя, а тому саме з нього багато писанкарів розпочинали свою роботу. Писанку з безконечником клали під вулик, щоб добре роїлись бджоли.

Глибокий символізм для слов'ян мала Берегиня, яка зображувалась у вигляді жінки з піднятими вгору руками: охоронниця домашнього вогнища, захисниця від напастей і повелителька людських доль. Вона була доброю "хатньою" богинею, матір'ю-рожаницею, оберігала житло, малих дітей, добробут родини, вважалася володаркою не тільки неба, але і всієї природи, господинею небесних вод, від якої залежала родючість. З часом Берегиня, яка уособлювала Велику Матір Світу, трансформувалась у тризуб або християнізований образ Богородиці, яка молиться, матір Христа, зберігши всі якості Вселенської Матері.

Знаки у вигляді трикутників із гребінчиками або у вигляді "грабельок" позначали хмари і дощ, який часто пов'язувався із божественним сім'ям – життєво важливим символом родючості. Вважалося, що від богів залежить, чи буде посуха, чи прийде злива руйнівної сили, чи піде приємний, схожий на благословення дощ, що дає природі життєву силу. Божественне, небесне походження дощу зробило його емблемою чистоти, і тому ритуали очищення часто проводилися саме для того, щоби викликати дощ. Грабельки – символ не лише верхньої води, що пролилася з небес, але й нижньої – води, яка вийшла з землі.

У Старому Заповіті дощ був прообразом обіцяного Спасителя; у Новому Заповіті – символом ласки и благої вісті, науки святого Євангелія.

Дуб віддавна вважався притулком божого грому, оскільки в нього легко потрапляла блискавка. Він символізував силу богів природи. Це дерево було пов'язане з богами-громовержцями і вважалось емблемою богів неба і родючості, а також життєвої сили, гордості, міцності, довголіття та здоров'я. Його вшановували як дерево життя і світової осі. Слов'яни-язичники вважали дубові гаї житлом богів, тому категорично забороняли їх вирубувати. Дубам у жертву приносили биків, кабанів, півнів, хліб тощо. За давніми легендами у вирії – обителі богів і душ – росло першодерево світу – прадуб з молодильними яблуками безсмертя.

Листя дуба уособлювало чоловічу силу, честь, вірність та довголіття. Коли у домі народжувався хлопчик, на його честь саджали дуб і купали дитину у настої з дубового листя.

У християнстві дуб – символ Христа, як сили, що проявляється у біді, як твердості у вірі.

Олень і кінь – тварини, пов'язані з сонцем. За давніми віруваннями, сонце позмінно перебуває і на небі, і під землею, а сам олень на своїх рогах вивозить сонце на небо. Поширені писанки із зображеннями оленя в основному у Західній Україні, зокрема, на Гуцульщині. За іншими переказами, сонце їде небом на колісниці, запряженій вогненними кіньми.

Птах – це символ зародження життя, родючості, приплоду, достатку. Півень вважався провідником Божого сонця й сторожем проти зла. Голуб та голубка, як символ подружньої пари, завжди зображувалися разом, притулені або повернуті голівками один до одного. У християнстві голуб також пов'язується зі Святим Духом.

…Подаруй мені писанку з прадавніми символами, щоб довго й щасливо жив наш український рід.

Леся РУПНЯК,
за матеріалами наукових досліджень

ПОЗИЦІЯ

Керівництву Громадської Палати Азербайджанської Республіки м. Баку, Азербайджан

Шановні друзі!

Ми уважно стежимо за подіями у Вашій країні та знаємо, що після виборів до парламенту 2010 року провідні опозиційні сили, громадсько-політичні діячі та прості люди, для яких СВОБОДА є найвищим ідеалом та цінністю, утворили Громадську Палату.

Українці з великою вдячністю пам'ятають, як багато Ваших співвітчизників віддали найдорожче для себе – життя у національно-визвольній боротьбі українського народу проти нацизму та проти більшовизму, за свою незалежну державу в лавах Української Повстанської Армії. Про їхні героїчні вчинки до тепер ходять легенди. Ця традиція жива і сьогодні – багато азербайджанців глибоко інтегровані у суспільно-політичне життя України, вони стали пліч-о-пліч у боротьбі українців проти неоімперських потуг Кремля.

Українські друковані ЗМІ та кілька телекомпаній поширили інформацію про мітинг, що відбувся в Баку 8 квітня. Ми стурбовані новими арештами людей та не можемо залишатися осторонь, коли в дружній країні патріоти замість того, щоб мати пошану в суспільстві, стають арештантами, опиняються за ґратами…

Ми обурені тим, що відбувається, та висловлюємо свою повну підтримку Вам у справі утвердження свободи та державності Азербайджанської Республіки, братнього нам народу. Вважаємо, що влада Азербайджану має прислуховуватися до думки власного народу, звільнити усіх політв'язнів, адже права людини сьогодні не є проблемою окремої країни.

Ви завжди можете розраховувати на нашу підтримку.

Свобода народам! Свобода людині!

З повагою,
Голова Конгресу Українських Націоналістів
Степан БРАЦЮНЬ

 МАЙСТЕР-КЛАС

"ДОКИ ЛЮДИ ПИСАТИМУТЬ ПИСАНКИ – ДОТИ ІСНУВАТИМЕ СВІТ"

Олеся ПІЛАТ

Напередодні Великодніх свят молодіжна референтура ЛМО КУН організувала майстер-клас з писанкарства. Проводила його наша подруга Олеся Пілат. Ця акція відбувається уже третій рік поспіль. Цього року до молодіжного заходу долучився Голова Секретаріату ЛОО КУН Ігор Данилиха. Ми вирішили, малюючи писанки, при нагоді розпитати Олесю про символіку та звичаї, пов'язані із писанками…

– Олесю, чи правда, що малювання писанок – це певна терапія?

– Найкраще заняття в часі Посту, щоб відволіктися від буденних турбот і постійного невпинного бігу подій, зупинитися і подумати про своє коріння і витоки всього, що зараз існує, – написати писанку. Запах розігрітого над свічкою воску – найкраща аромотерапія, що розслаблює і налаштовує на сприйняття духовного і паралельно існуючого світу.

– А хто може малювати писанки? Чи потрібно для цього якась кваліфікація?

– Хтось говорить: "Я не хочу малювати, бо мені не вийде", "В мене руки незвичні до такого", "Зіпсую яйце і нічого не вийде". Але це неможливо, бо, по-перше, це магічний процес і кожному під силу відчути цю магію і передати її через писанку. По-друге, писанку малюють більше душею, – а вона у кожної людини по-своєму прекрасна. По-третє, це народне мистецтво, тому кожен може внести якусь свою частинку, і врешті вийде неповторна писанка. Головне не боятися, і ти врятуєш Світ.

– Як вибирати візерунки для писанки? І що ці візерунки можуть означати, є якийсь в них символізм?

– Коли вибираєш візерунок для писанки, шукаєш той, який тебе чимось вабить. По цьому теж можна пізнати людину і її настрій, думки і переживання на підсвідомому рівні. Хтось малює планети, космічні тіла - зірки і місяць, сонце, як восьмикутну зірку, знаки води – безконечники і змійки, засіяне поле – крапанки і цяточки, зорану землю – сорококлинці і грабельки.

– Розкажіть ще, будь-ласка, про символіку кольорів.Адже напевно для кожної вікової категорії чи регіону вони мають особливе значення?

– Кольори теж символічні: чорнобілі малювали для старших людей і на цвинтар, двоколірні – червоні з чорним характерні для західних регіонів, білі з зеленим чи з синім – для північних, яскраві оранжеві з детальним малюнком – карпатські, квіткові

орнаменти, "дерево життя" як на рушниках – з "Великої України".

– Чи є якісь обряди, пов'язані із писанками? Один знаємо точно – це звичай роздаровувати писанки на Великдень.

– Дівчата дарували хлопцям, які їм подобалися, найяскравіші писанки. Це був чи не єдиний обряд, коли дівчина могла відкрито сказати милому про свої почуття. На обливаний понеділок ними відкуплялися від хлопців, щоб ті їх не обливали. А взагалі писанки малювали, щоб подарувати всім рідним і близьким, хрещеним і похресникам, щоб об'єднати таким чином всіх дорогих людей невидимим символічним зв'язком. Або, наприклад, коли ставили нову хату, писанки закопували по чотирьох кутках – для добробуту, радості, любові і миру.

– Чи є якісь легенди, пов'язані із писанками?

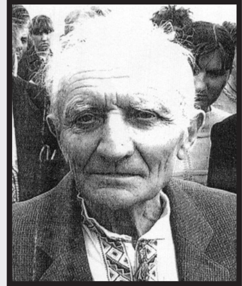
– Старші люди говорять, що в горах живе чудовисько, прикуте до скель ланцюгами. Коли люди чинять недобрі справи, зляться одне на одного, заздрять чи мстяться, то чудовисько дістає велику силу, і ланцюги, що тримають його, послаблюються і врешті можуть порватися.

А коли люди малюють писанки і з радістю ними обмінюються, бажаючи одне одному добра, – те чудовисько мучиться і втрачає силу, ланцюги міцнішають і тримають його.

Розмову вела
Мар'яна МАКСИМІВ

 СКОРБОТА

СХИЛЯЄМО ГОЛОВИ...

25 березня 2012 року відійшов у вічність вірний син України Степан Борозний, член ОУН з 1939 року, учасник національно-визвольних змагань.

Він народився 7 липня 1921 року у селі Монастириха Гусятинського району Тернопільської області. У січні 1954 року, поблизу міста Калуш, разом з групою підпільників був захоплений енкаведистами, а вже в березні засуджений до смертної кари. Вирок замінили на двадцять років каторги. Відбував ув'язнення у 3-й каторжній зоні Норильська. 1953 року брав участь у повстанні політв'язнів у таборах.

Після звільнення з таборів, через заборону повернутись у Галичину, змушений був поселитися у місті Нікополь Дніпропетровської області. До останніх днів свого життя займався національно-виховною роботою серед молоді і студентів.

Спи спокійно, наш вірний друже і побратиме. Нехай земля козацького краю буде тобі пухом, а Господь оселить душу твою там, де праведні спочивають.

Схиляємо голови перед твоєю пам'яттю.

Друзі і побратими

 ЗВЕРНЕННЯ ДО НЕБАЙДУЖИХ

ЩОБ ПОСТАВ ПАМ'ЯТНИК ТАРАСОВІ У ЗАПОРІЖЖІ

Шановні добродії!

Уже понад рік у Запоріжжі діє оргкомітет, сформований "Для підготовки та проведення заходів до 200-річниці від дня народження великого сина українського народу Тараса Григоровича Шевченка", до складу якого увійшли науковці, освітяни, громадські діячі, представники владних установ, Запорізької облдержадміністрації та особисто Запорізький міський голова Олександр Сін. Оргкомітет ухвалив рішення про встановлення пам'ятника Т. Шевченку та будівництво культурно-просвітницького комплексу з музеєм перебування Т.Шевченка на Запоріжжі.

На наше замовлення ТОВ АКФ "Модулор" (авторська група у складі: Ю.Бірюков, архітектор, переможець відкритого конкурсу, В.Дубінін, скульптор, автор пам'ятника Т.Шевченку, переможець відкритого конкурсу, Д.Романов, архітектор, були розроблені проектні пропозиції: "Розміщення пам'ятника Т.Шевченку і культурно-просвітницького центру з музеєм перебування Т.Шевченка на Запорожжі на пр. Леніна навпроти театру ім.В.Магара. Проектні пропозиції усіма сприйнялись схвально й були погоджені містобудівною радою та робочою групою з питань міської топоніміки.

У зв'язку з чим Шевченківський оргкомітет розпочинає наступний етап, а саме: збір коштів на виготовлення та встановлення пам'ятника, будівництво культурно – просвітницького комплексу з музеєм та інші заходи, приурочені до святкування ювілею нашого духовного батька Тараса Шевченка.

У Державному ощадному банку України відкрито спеціальний "Шевченківський" рахунок (у гривні) для збору пожертв, благодійних внесків та інших внесків з не забороненних законом джерел.

Реквізити для пожертви та внесків:
Р/р № 26007301250713
у Територіально відокремленому безбалансовому відділенні № 10007/0265 філії-Запорізького обласного управління ВАТ "Ощадбанк",
МФО 313957, ідентифікаційний код 20502761 (на заходи "Т.Шевченку – 200років")

Будемо вдячні всім, хто своїм посильним внеском долучиться до увічнення Тараса Шевченка у Запоріжжі.

З повагою,
О. ТКАЧЕНКО, голова Шевченківського оргкомітету,
голова Запорізького обласного об'єднання
Всеукраїнського Товариства "Просвіта"
імені Тараса Шевченка

 ВІЧНІ ЦІННОСТІ

НЕВ'ЯНУЧІ ЧАРИ ВЕЛИКОДНЯ

У житті українських громад поза рідною землею релігійні свята завжди, відколи заіснувала наша еміграція, були невичерпними джерелами духовної сили і єдности українства, тому в минулому не знайдемо жодного року, щоб українська преса не зверталася до теми релігійно-національних звичаїв. Нижче пропонуємо бесіду на радіо "Свобода", яку 40 років тому, 8 квітня 1961 року, вів Йосип Гірняк – актор і режисер, один із сподвижників Леся Курбаса.

Понад тисячу років наш народ відзначає, як найбільше релігійне свято, день Воскресіння Ісуса Христа – Великдень. До святкування Великодня долучалися деякі звичаї, як збереглися ще з дохристиянських, поганських часів, коли наші предки поклонялися Дажбогові, Сонцю та іншим явищам природи. Мотиви обрядової дохристиянської поезії збереглися, наприклад, у гагілках та гаївках, танцях з піснями, які до наших часів виконує молодь на заході України. Де-не-де ще й тепер в ніч під Великдень розкладають на околиці села велике вогнище. Воно символізує наближення свята Воскресіння Христового. Але в сиву давнину вогонь розкладали парубки і дівчата з думкою про доброго божка Лелю, божка краси, кохання.

Останній тиждень перед Великоднем зветься "білим тижнем", бо впродовж цього тижня йде підготування до свята. Все прибирають, чистять, прикрашають. Про цей "білий тиждень" існує навіть приказка: "Шити й білити, бо завтра Великдень". У четвер цього тижня – "чистий четвер", все вже підготовлене до свята. Дівчата вмиваються до схід сонця, а воду виливають на перехресті шляхів, непомітно для інших, щоб бути гарними. У церквах відправляють Страсті, тобто вшановують Ісуса Христа за муки, які Він терпів перед смертю.

Повертаючись із церкви, люди несуть додому запалені свічки, а вдома цим вогнем малюють хрести на сволоках хат, як знак, що це християнська хата, що її мешканці християни, діти Ісуса Христа. У страсну суботу перед неділею, тобто перед самим Великоднем, ніхто не працює в полі. Вдома батьки розповідають дітям про великі страждання Ісуса Христа, які Він сам узяв на себе, щоб перенести на собі лихо і біль за всіх людей на світі. Пізно ввечері йдуть чи їдуть до церкви на всю ніч – "Всеночну", де чекають радісного об'явлення – "Христос Воскрес", а вся церква гримить у відповідь священикові – "Воістину Воскрес". І потім святять паски, крашанки і писанки. У неділю, в день Христового Воскресіння, вся сім'я розговляється свяченим, споживаючи страви, посвячені в церкві напередодні. Люди христосуються, обіймаються і цілуються тричі на знак найбільшої радости – Воскресіння Спасителя людства. "Діждалися паски – діждемось і Божої ласки", – примовляє радісний господар дому в надії на краще життя, на здоров'я родини, на щастя України. Діти біжать христосуватися, бажати всім щастя, а за це дістають гостинці – різні подарунки. Три дні триває чудове Великоднє свято, свято віри у воскресіння найкращих сил людини, у перемогу добра над злом, у краще майбутнє для себе і для рідного народу. Найбільше веселиться молодь. На вихалках-гойдалках парубки гойдають дівчат, або ж дівчата й хлопці виводять на вигоні танці, співають гагілок і гаївок. У понеділок, що зветься "поливаним", хлопці намагаються непомітно підкрастися до вікна і обілляти свою дівчину водою, на щастя та красу.

Закінчуються Великодні свята проводами. Все село виходить на цвинтар пом'янути померлих молитвою та спільною трапезою між могилами. Колись на Запоріжжі, а згодом і в деяких селах на наших західніх землях Великдень зустрічали не лише биттям у дзвони, а й стрілянням із гармат, що служило виявом особливої радости.

Український народ створив з нагоди Великодніх свят багато чудових приказок. До таких наших приказок належить: "Діждалися паски – діждемось і Божої ласки", "Великдень раз у рік буває", "Добрий день на Великдень, добрий вечір на Різдво", "Дай Боже діждати Христос Воскрес сказати". І ми вам кажемо, дорогі брати і сестри на Україні: "Дай Боже діждати наступного Великодня, дай Боже швидшого воскресіння правди і волі!".

"Свобода", ч. 15, 2001 р.

ДОРОГА ДО ХРАМУ

Олексій ДМИТРЕНКО

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА ВІДТЕПЕР У ПРИМОРСЬКУ

7 квітня 2012 року в місті Приморську Запорізької області відбулося освячення та перше богослужіння в каплиці Благовіщення Пресвятої Богородиці УГКЦ. До створення місцевої греко-католицької парафії чи не найактивніше долучився голова Приморської організації Конгресу Українських Націоналістів Ярослав Кащишин. Друг Ярослав розповідає, що ідея виникла під час його зустрічі в Мелітополі з головою міської організації КУН Віктором Гізелем та лікарем Надією Дребет, які познайомили його з отцем Петром Креніцьким – священиком місцевої Греко-католицької церкви, а той, у свою чергу, взявся допомогти з відкриттям парафії в Приморську. Так і сталось. Мелітопольці приїхали, привезли потрібні документи. Ярослав Кащишин зібрав підписи людей, написав заяву на земельну ділянку. Але виявилось, що після греко-католиків на цю саму ділянку заявила претензії Московська патріархія. І хоча вже був підготовлений землевідвід ділянки, рішенням сесії міськради її віддали Московському патріархату.

– Та це нас не зупинило, – розповідає друг Ярослав, – на одній із баз відпочинку її директор виділив кімнату для богослужіння. І вперше воно відбулося на Покрову минулого року. Водночас ініціатори продовжували шукати кошти, спонсорів і за їх допомогою придбали земельну ділянку з маленькою хатинкою. Зробили там благоустрій, а 7 квітня, на Благовіщення, освятили каплицю і провели богослужіння. Церква носитиме назву Благовіщення Пресвятої Богородиці.

Зараз збираємо кошти, шукаємо спонсорів для побудови на цій ділянці церкви, віримо, що за Божої допомоги так і буде, переконаний Ярослав Кащишин.

На Благовіщення, 7 квітня, в Приморську земля з'єдналася з небом. Таким було почуття тих, які стали учасниками і свідками служби за греко-католицьким обрядом. Назвати старий і непоказний будиночок по вулиці Морській, 47 саме церквою – поки важко. Однак, хіба золоті куполи повинні визначати справжню віру і глибоку духовність?! Куди дорожче Господу золото людських сердець. І дуже важливо самим нам розуміти це. Умови Назарета, в яких народився Ісус Христос, теж були примітивними і простими – в яслах на сіні з'явився Творець всього земного. Та як з іскри виникає полум'я, так зі слів любові до ближнього народжується добро, яке має отримати колись беззастережну і повну перемогу над силами зла.

Ставши ініціаторами заснування Греко-католицької парафії, віруючі та небайдужі приморці мають тепер можливість щотижня відвідувати служби, які будуть вестися українською мовою. І яка це мова: соковита, співуча. Подібного не почуєш, приміром, навіть у школах. Невелике приміщення, прибране, побілене, вже наповнилося духом просвітництва та патріотизму. Тут дуже важливо підкреслити, що культура церковних обрядів саме цього християнського спрямування заснована на національних традиціях і передбачає кожне богослужіння, наприклад, закінчувати церковним гімном "Боже великий єдиний, нам Україну храни". Можна сподіватися, що багато приморців, давно спраглі віддушини для почуттів та свободи думок, тепер отримали її, як і можливість засвідчити свою українську ідентичність.

Важко передати словами ту атмосферу, яка панувала на першому, без перебільшення, історичному молебні. Все було дуже просто, дохідливо, толерантно і по-братськи. Все було зрозумілим навіть тому, хто вперше слухав проповіді святих отців. У деяких жінок сльози навернулися. Усього з десять жителів нашого міста прийшли на службу. Ті, хто знав про відкриття парафії. Надалі, переконані, число парафіян може вирости в кілька разів. А раз так, то з часом непримітний будиночок перетвориться на справжній храм. У церковної громади є план неодмінно побудувати його – оригінальний за архітектурою і глибоко духовний за суттю.

Чудово, що першу службу греко-католиків відвідав і міський голова Григорій Шаповал. Тим самим він проявив елемент людської культури: так має бути, коли керівник громади цікавиться всім і дає можливість розвитку будь-якого початку. Святі отці (а службу вели відразу чотири священики) залишилися дуже задоволені приморською атмосферою і дружелюбністю. Примітно, що на службу приїхали віруючі із Мелітополя, Бердянська та Орлово, окремі з них – у вишитих українських сорочках. Це додало події не тільки значення, а й сили. Цілком незвичайним був спів, як, власне, і сама проповідь о. Петра, пароха парафії Різдва Пресвятої Богородиці у м. Мелітополь. Тут навіть більше. В гостях у приморців виявився священик з Тернопільської області – о. Зіновій. Збіг обставин, життєва ситуація, але це так надихнуло самого священнослужителя, що він висловив намір про можливий переїзд у Приморськ на постійне місце проживання.

У неділю нас чекає світле свято – Великдень. Природно, що і в Греко-католицькому приході відбудеться урочисте богослужіння. Воно розпочнеться о третій годині ночі. Кожен охочий може стати його учасником і освятити дари землі саме в цій парафії. Відправа безперечно матиме позитивний вплив на моральний стан всього приморського суспільства. Змінити стан справ на краще, означає змінити, в першу чергу, себе.

м. Приморськ

ЛЮБОВ'Ю ЗЕМЛЮ ОБІГРІТИ

ПЛІДНИЙ РІК
ВОЛОДИМИРА ПІДПАЛОГО

Очі Володі Підпалого світилися совісністю й добротою. Совісністю й приязною до Життя думкою світиться і його Слово.

Іван Дзюба

Дев'ятого травня цього року завершується 75-й, ювілейний рік Володимира Підпалого, який святкувала його родина: дружина Ніла Андріївна, донька Оля, син Андрій, онучки Марія й Уляна, Володині друзі й земляки, прихильники і поціновувачі його слова. В Національному музеї літератури 5 квітня відбувся урочистий вечір, на якому виступили видатні письменники, діячі науки і культури, вчителі й учні. Поет Борис Олійник, підсумовуючи буття Володимира Підпалого серед нас, сказав: "Таких трударів нам треба, їх не вистачає. Такі люди не минають. Зусиллями Ніли Андріївни він і зараз живий". І Лазірківська школа носить його ім'я, і всі українські школярі вивчають Володимира Підпалого за шкільною програмою – це все великі труди дружини поета.

Власне, це був не просто вечір поезії Володимира Підпалого, а звіт його дружини за всю роботу, зроблену для життя і поширення правдивої поезії свого коханого чоловіка, який помер від тяжкої хвороби 39 років тому. За життя Володимир Підпалий видав поетичні збірки "Зелена гілка" (1963). "Повесіння" (1964), "Тридцяте літо" (1967), "В дорогу за ластівками" (1968), "Вишневий світ" (1970).

Старанням Ніли Андріївни побачили світ збірки В. Підпалого: "Сині трояндии" (1979), "Поезії" (1982), "Береги землі" (1986), "Кожна бджілка – немов лічилка" (1991), "Сковородинські думи" (2002), "Любов'ю землю обігріти" (2006), "Золоті джмелі" (2011), "Тут все з дитинства серцеві знайоме" (2011), "Пішов у дорогу – за ластівками. Спогади про Володимира Підпалого" (2011).

Презентації трьох останніх книжок поета, які виносила у своїм вірнім серці і видала Ніла Андріївна, і був присвячений вечір. Вона дякувала видавцям: Тетяні та Михайлу Конончукам і працівникам київського видавництва "ТВІМ ІНТЕР", художнику Костянтину Сулимі, Надії Залозній; полтавському видавцеві Шевченку Р. В., депутату Полтавської обласної ради Петру Вороні та ін. доброділникам з Полтавщини; докторанту Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка Олегу Рарицькому, директору видавництва "Медобори-2006" Мирославу Мошику і низько кланялася усім доброчинцям – учасникам видавничої толоки. (У своїй попередній статті "Не міліє при шляху криниця" я детально розповідала про ці книжки).

Вечір вела заслужена журналістка України Емма Бабчук. Вона й розповіла про подарунок Ніли Підпалої самій собі у березні на день свого 70-ліття: двотижневий тур по школах і вишах Тернопільщини та Хмельниччини з обов'язковим щоденним виступом перед дітьми. Немає слів!..

Звучало багато поезії Володимира Підпалого у виконанні заслуженого артиста, отця Петра Бойка та Надії Подолянко, багато класичної музики, яку так любив Володя. Особливо зворушливо читали вірші діти із гуртка декламаторів під керівництвом Галини Бабак Новооржицької ЗОШ 1–3 ступенів. Заворожила слухачів учениця 9-го класу Юля Підмогильна.

До сліз довела нас улюблена Володина і Григорова "Летіла зозуля" (Підпалий і Тютюнник дружили і часто вдвох співали цю народну пісню) у виконанні вокального ансамблю "Калинка" під керівництвом Івана Клименка.

Тепло вітала зала і ансамбль юних бандуристок київської музичної школи ім В. С. Косенка "Мальва" під керівництвом Ніни Волинської.

На завершення ми побачили фрагменти із фільму Галини Михайленко та Тетяни Баришпол "Осяяний любов'ю" (оператор Ігор Приміський; держтелеканал "Культура," 2010 р.): і квітучі Лазірки, і виступ покійного друга Володимира Житника, і бабусине щастя – внучечка Марія читає дідів вірш... Жаль тільки, ой як жаль, що так багато квітів віднесла Нілочка на могилу Володі... та й як не жалкувати, що немає з нами зараз так потрібного автора гіркого:

Ділім не славу, а – неслави сором.
Ділім не послух, – поділім вину.

Можна лише уявити, що б оце сьогодні сказало нам гаряче поетове серце, яке так неспокоїлося іще сорок років тому:

Сьогодні достеменно знати хочу
куди ти, Україно, поминеш...

Про багату поетичну мистецьку палітру Володимира Підпалого можна багато говорити, але є три книжки, у яких багато сказано видатними фахівцями й друзями, а мені б хотілося подарувати Вам іще кілька моїх улюблених віршів із циклу "Сковородинські думи", бо знаю, що у багатьох немає можливості купити ці книжки.

Любов СНІСАР,
голова фонду Володимира Затуливітра

Закінчення на 12-й стор.

ТРАДИЦІЇ

НА ВЕЛИКДЕНЬ СОНЦЕ ГРАЄ

Знову Великдень. Урочисто виграють дзвони. І їх тонкі срібні й густі "медово-мідні" тони відлунюють високо в небі й глибоко під землею, ширяться світом чудесною мелодією, у величавих акордах якої могутньо звучить: Христос воскрес. Це вістку і цю неповторну мелодію дзвонів з однаковою насолодою слухаємо в ранньому дитинстві, і в зрілому віці, і в глибокій старості, й не можемо надивуватися ні її силі, ні її красі, ні її могутності. Ще задовго до свят, готуємося прийняти її в своє серце і в свою душу, готуємося поринути в незрівнянно чарівну атмосферу традицій, повір'їв, вірувань, пов'язаних з одним з найбільших християнських празників. Ми привідкриваємо для себе завісу цього чарівного світу з єдиною лише метою: відчути себе його частиною.

Ось і маю нове редакційне завдання.

– Напиши щось… з історії яйця, – пожартувала колега. І я знаю, що найбільше їй зараз хочеться відшукати у сталому звичаєвому ряді щось неординарне, небуденне, таке, щоб змусило якось інакше подивитися на звичні речі і явища. Так. Але що? Вже другий день "мордує" мене ця думка, заважає розслабитися навіть під яскравим промінням весняного сонця. Ой, сонечко ясне… Стоп! "На Великдень сонце грає", – згадалися слова моєї бабусі. Згадалося, як колись, у Великодню неділю, будила нас на світанні і швидко відслонювала фіранки на вікнах, щоб разом з першим сонячним променем пустити до хати щастя і здоров'я. А ще казала мені дивитися на сонце, з яким і справді в той день творяться якісь дивні метаморфози. Часом навіть здається, що сонце пританцьовує в небі, задирикувато помахуючи нам капелюхом з найближчої хмарки. "Це воно так тішиться, що Христос воскрес", – казала бабуся і побожно хрестилася.

А потім розповідала:

– Сьогодні Великий день, для всіх і всього найвеличніший. Радіє небо, сонце, зорі, місяць… радіють ліси, гори, доли і води, радіє вся земля і все земне. Сьогодні навіть великі грішники звільняються з пекла й збираються в домі Давида.

Таке сприйняття великоднього світу характерне не лише для українців, а й для всіх слов'ян. "Повірка, спільна слов'янам і німцям, що на Великдень "сонце гуляє" чи "грає", "скаче", яка тепер приймається за один з атрибутів Християнського Воскресіння, тому що "в цей день все веселиться на небі й на землі" – в дійсності, мабуть, була основою, первісною ідеєю сього свята, з котрого виходили вже дальші представлення, – пише Михайло Грушевський. – Великдень такий празник – сонце й те гуляє, сказано: все радується і на небеси і на землі, як ідеш з обідні й дивишся – воно гуля: парости по йому наче хто мотає туди-сюди". Далі, опираючись на народні перекази, М. Грушевський приходить до висновку: "Може бути, що щось з старого свята сонця затрималось у толкуванні "Великодня" – що того дня сонце не заходить чи не зайшло на Христове Воскресіння".

Українці споконвіку ставилися до сонця з особливою пошаною. Зокрема, на Гуцульщині кожен чоловік, побачивши, як сходить сонце, побожно здіймає головний убір і, повернувшись обличчям до сходу, віддає йому глибокий поклін, хреститься і шепче слова молитви: "Слава тобі, Господи, за личенько твоє Господнє, що ся показало, праведне; слава тобі, просвященне!" Жінки віддають доземний уклін сонцю з покритою головою

На Буковині моляться, повернувшись обличчям до сонця.

Волиняни вірять, що сонце – цар неба, який світить і гріє вдень, а вночі ховається за землю, обходить її і на ранок знову з'являється на сході.

На Поділлі кажуть, що сонце – це відблиск лиця Божого, і тому воно так яскраво світить.

На Великдень сонце має особливу силу, не випадково воно має бути в хаті першим гостем. А дівчата вважали його покровителем закоханих. Тому у Великодню неділю бігли ранесенько в садок, ставали під яблуню, а як тільки заяснів на сході перший промінь, побожно складали руки і молилися до сонця. Після молитви позначували дерево хрестиком. Коли яблуня зацвітала, плели з її цвіту вінок, і цілий день носили на голові. А потім висушували і чарували на любов.

…Тепер люди стали більш прагматичними навіть у вірі. І мало хто може розповісти, як на Великдень грає сонце. Але всі ми можемо в цьому переконатися.

ЩО ПОКЛАСТИ ДО СВЯТКОВОГО КОШИКА

Освячення паски – один з найурочистіших моментів свята. І не тільки тому, що кожну із страв ми старанно і довго готували, а перед усім тому, що кожна з них має певне ритуальне значення.

Найголовнішою, звичайно, є паска. Колись у давнину чільне місце на столі займала паска з сиру. Готували її з сирого сиру з різноманітними приправами і вміщували у різьблену липову пасочницю. Згодом печена паска витіснила сирну, але сам сир обов'язково освячують, оскільки він, як і масло, що теж мусить бути у кошику, є символом добробуту. А ще – це прадавня пожертва богу скотарства Велесу, яка перейшла до нас з язичницьких часів. Паску обов'язково прикрашають стилізованим хрестом з тіста або родзинок на згадку про Христові страсті, а також печеними з тіста голубами або зозульками, символами миру і довголіття. Яйця кладуть зварені і почищені як символ усього живого, де жовток – то сонце, яке підтримує життя на землі. Крім того, кладуть ще крашанки та писанки, як символ злагоди та добробуту. Обов'язково – сіль як уособлення мудрості. Та ще, бажано, спеченого баранчика, бо він приносить добрі вісті. Кільце ковбаски умовно представляє печене порося, присутність якого має історичне коріння.

В стародавні часи, коли народи Європи ще не знали християнства, відзначали свято зимового повороту сонця. У народі північно-західної Європи це був час, коли приносили в жертву кабана, оскільки ця тварина була присвячена сонцю, так само, як кінь у персів. Прийнявши християнство, мешканці північно-західної Європи про свого кабана не забули і напередодні Різдва пекли з тіста маленьких кабанців, ставили їх на стіл і не зачіпали до кінця свят.

Наші предки запозичили цей звичай від Європи, але сприйняли його по-своєму. Перш за все, свято сонця вони святкували не взимку, а навесні – в день весняного рівнодення, а тому всі звичаї, що стосувалися цього свята, перейшли на Великдень. Що ж до самих кабанців, то їх пекли, але не з тіста, а таки справжніх поросят і навіть підсвинків та ставили на стіл з хроном в зубах. Їсти починали відразу, коли приходили з церкви, тобто розговлялися.

А ще покладімо до свого кошика хрін. Він нагадає нам про гіркоту Христових мук. З цього приводу існує спеціальна легенда.

Хрін колись був дуже отруйний, і жиди задумали отруїти ним Ісуса Христа. Натерли хрону, дали Спасителеві, а він з'їв і не отруївся. Потім поблагословив хрін і звелів християнам його їсти. І тепер люди їдять хрін, зокрема, в понеділок на початку великого посту, щоб на весь піст закріпитися, а на Великдень вживають з м'ясом, щоб бути міцнішими.

Основна прикраса кошика – восковa свічка, яка означає світлість воскресіння й охороняє родину від нещасть.

А що надворі весна, то приберіть усе барвінком та іншими весняними квітами, щоб щастя і радість не покидали вашу оселю. Та ще не забудьте, що після освячення страв кожен член сім'ї має прикласти свою руку до кошика, щоб здоровим дочекатися до наступного Великодня.

Леся РУПНЯК

Закінчення. Початок на 11-й стор.

Володимир ПІДПАЛИЙ

Із циклу "Мандри Сковороди"

* * *

Дожени в степу покотиполе,
вирване вітрами од землі,
наділи його своєю долею,
залиши для себе мозолі.

Поділись гостинно з ним торбиною,
де між книг окраєць житняка,
та не плач над долею люїдини,
що й без сліз, Григорію, гірка.

Бо вона окрадена багатими,
як сова під стріхою рида...

а як ранок в путь благословлятиме –
батьківщину в серце йому дай...

МАНДРИ

Стирає час і голоси, і лиця
із пам'яті. Біднішають поля,
та не міліє при шляху криниця,
бо кажуть: в того руки не болять,
хто вміє всім своїм з людьми
ділиться...

На вітряки із крилами-хрестами
чумацькі зорі сиплються, як сіль,
схололі та байдужі, наче камінь.
А я шукаю вас – не ваших сіл,
Розкиданих між небом і зірками...

Де непробудно спить уся країна,
Розтринькавши і славу, і біду,
я омину все. І до вас прилину.
Опісля того, коли вас знайду –
я поцілую руку України...

ВІДПОВІДЬ

Вони мене занадто зрозуміли:
– Іди до нас з-між грішних у святі,
і вдоволь збіжжя матимеш, і силу,
і навіть сонце, щоб стелилась тінь
і все ховала... Сутінок найвище
із того, що дає природа всім...
стань сутінком. Для черні станеш віщим
і необхідним, наче хліб і сіль.
Стань сутінком – містком між днем
і ніччю
столочуй правду, возвеличуй лжу...

– А я візьму й пташину возвеличу
і небо їй, і крила збережу.
Бо я – народ. Я – плоть і кров від черні.
Моя жага – частиночка жаги...

О люде мій, твої високі двері
для мене відчинили вороги...

ДІВЧИНА

Толочить буря море всіх віків,
у вал згрібає, кидає на берег...
я все життя ловила грім і шерех,
кайданів брязкіт, стогони рабів.
Я так чекала. Де ж, коханий, ти!
Де твої руки, тіло, повне зради!..

А буря в морі чорний вал громадить,
щоб ти до мене не посмів прийти...

і ти не прийдеш... хто для тебе я?..
хотіла бути вірною дружиною,
а коли ні – червоною калиною...
А стала всім коханкою-повією...

Ти не приходь!
Я єсть ганьба твоя!..

Наступне число "Нації і держави" вийде 26 квітня.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9